

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Reș. Ferdinand (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sörgőzvény: Közlöny. Arad. —: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdonosi kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 840. félre 420. negyedévre 210. havonta 70 Lej. Külföldre havonta 50 Lej. Éves szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej. (Bucurestiben 50 ban felár.) Hirdetések tarifa szerint.

XLVII. évfolyam, 253. szám *

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

* Szombat, 1932. október 29

Szakítás készül Maniu és Titulescu között

**Küszöbön a külügyminiszter lemondása — írják a bucaresti-i lapok. — Lemondott Crihan alminiszter egy orosz lap támadása miatt. — Siffrirozott táviratok az angol sajtónak. Előkészületek a községi választásokra
Vaida lesz a Kamara einöke**

Bucurestiből jelentik: A belpolitikában ismét nagyjelentőségű események készülnek. Legalább is erre következtetnek az összes fővárosi lapok, amelyek arról adnak hírt, hogy Maniu Gyula miniszterelnök és Titulescu külügyminiszter között egyre nagyobb véleményeltérések mutatkoznak. Az egyik nagy bucaresti-i lap részletesen ismerteti a kormányban keletkezett helyzetet, amelyből azt a tanulságot vonja le, hogy

Titulescu rövid időn belül kénytelen lesz lemondani külügyminiszteri tisztjéről.

A lap szerint a konfliktus az orosz-román szerződés körül keletkezett. Maniu Gyula — írja a lap — a külügyminiszter kedvéért eltért azokról a direktíváktól, amelyeket ebben a kérdésben a nemzeti-parasztpárt vezérő-bizottsága előírt. De a miniszterelnök nem hajlandó teljesen alávetni magát Titulescu akaratának és irányításának. Nem hajlandó miniszterelnöki tekintélyét kockára sem tenni. Az orosz-román tárgyalások semmiesetre sem kezdődhetnek meg újból november 2-ikán, mint ahogyan tervezték, a kormányon kívül álló okokból. A leszerelési tárgyalásokat ugyanis a német választásokra való tekintettel elhalasztották és így a szovjet delegátusai nem lesznek még november 2-ikán Genfben. Ennek köszönhető, hogy a Maniu—Titulescu konfliktus sem vált nyílt szakadássá és — politikai körök véleménye szerint — ezt a véletlen haladékot arra igyekeznek felhasználni, hogy a konfliktust elsimítsák.

A népszövetségi ellenőrzés körül is keletkeztek nézeteltérések Titulescu és a kormány többi tagja között. A Népszövetség pénzügyi feltételeit, amelyek teljes gyámság alá helyezték Romániát, a kormány tagjai nem fogadták el. Titulescu viszont azon a nézeten van, hogy Genfhez kell fordulni segítségért és ezt a segítséget minden áron el kell fogadni. A lap azt a végső következtetést vonja le, hogy a külügyminiszternek nem marad más hátra, mint hogy kiválassza az alkalmas pillanatot és helyzetet arra, hogy lemondjon tárcájáról és visszatérjen Londonba, meghatalmazott miniszterként. A bucaresti-i lap cikke hatalmas feltűnést keltett politikai körökben.

Pop C. István új, magas tisztséget kap

Feltétlenül érdekes és aradi vonatkozású egy másik hír, amely ugyancsak az egyik fővárosi sajtóorgánumban látott napvilágot. A hír szerint az erdélyi képviselők elégtételt akarnak szerezni a lemondott Vaida-Voevod Sándornak. Arról is tud a lap, hogy az erdélyi képviselők tegnap Maniu Gyula miniszterelnök tudomására hozták, hogy Vaidat novemberben, a megnyíló őszi ülészakon a Kamara elnökévé választják meg, míg Pop C. István jelenlegi kamarai elnököt más, magas tisztséggel kárpótolják. A lap szerint ezirányban már Pop C. Istvánnal is folytatott megbeszéléseket és a kamarai elnök állítólag hozzájárult a megoldáshoz.

Az esti bucaresti-i jelentések arról adnak

hírt, hogy illetékes helyen határozottan megcáfolják egyes lapoknak Titulescu külügyminiszter személyével kapcsolatos híreszteléseit és megállapítják, hogy a miniszterelnök és Titulescu között teljes az egyetértés.

A Dimineata ma két nemzeti-parasztpárti vezető nyilatkozatát közli, amelyekből az tűnik ki, hogy a nemzeti-parasztpártban meglehetősen pesszimisztikus hangulat uralkodik. Az egyik vezető személyiség a következőket mondotta:

— Az elégedetlenség legfőbb oka a folytonos személyi változásokban és surlódásokban

Megtartják a községi és megyei választásokat

Ma este minisztertanács volt, amelyen Titulescu nem vett részt. A külügyminiszter még Sinaiban maradt, hogy ott a királynak bemutassa a Balkán-konferencia delegációinak vezetőit. A minisztertanácsban Maniu Gyula miniszterelnök közölte, hogy Crihan Anton alminiszter lemondott, mivel egy orosznyelvű lap éles támadást intézett ellene és az alminiszter sajtópert kíván indítani és ezt nem akarja, mint miniszter lefolytatni. A minisztertanács azonban Crihan lemondását nem fogadta el. Madgearu pénzügyminiszter közölte ezután, hogy a Iorga-kormány által 1932. április 25-én törvénybe iktatott legfőbb gazdasági tanács felállítása mindeztideig nem történt meg, csupán a főtítkárt nevezték ki Cecropide személyében. Javaslatára elhatározta a minisztertanács, hogy törvényjavaslatot terjeszt be a parlamenthez, amely ezt a törvényt hatályon kívül helyezi és nem állítja fel a gazdasági ta-

rejlik. Ezen állapotok miatt sem a kormány, sem a párt nem tud nyugodtan dolgozni. Sokan most sem tudják megérteni, hogyan fogadhatta el Maniu Titulescut munkatársul és azt tartják, hogy a párt sokkal jobban tette volna, ha a Vaida-kormány lemondása után azonnal ellenzékbe vonult volna.

Ki legyen Titulescu utóda?

A másik vezetőnek a következő a véleménye:

— Titulescunak tagadhatatlanul érdemei vannak, azonban ez még nem lehet ok arra, hogy állandóan lemondásával fenyegetőzzék. Előbb-utóbb ez mégis csak megtörténhetik. Leghelyesebb volna szerintem, ha

a legközelebbi fenyegetőzés alkalmával lemondását elfogadnák és más külügyminisztert keresnének helyébe.

De kit? Ez a mai állapot legfeljebb három-négy hónapig tarthat. Nincs kizárva az sem, hogy Titulescu lemondása esetén, az egész kormányt magával rántja. Szükséges tehát, hogy a jelenlegi állapotot végre nyugvópontra hozzák, ha azt akarják, hogy a nemzeti-parasztpárt és a kormány végre dolgozni is tudjon.

nácsot és egyelőre elfogadta Cecropide főtítkári lemondását.

Mihalache a községi és megyei választások ügyéről referált és közölte, hogy az előkészületek minden tekintetben megtörténtek, úgy, hogy a választások a törvényes határidőn belül lefolytathatók.

Végül Madgearu pénzügyminiszter ismertette a pénzügyi helyzetet és az ezzel kapcsolatos tett intézkedéseit és kérte a kormány tagjait, hogy a költségvetés előállításánál megfelelően legyenek segítségére, hogy sürgősen el lehessen készíteni az évi költségvetést.

Itt írjuk meg, hogy a hatóságok azt az értesülést kapták, hogy az angol sajtóban egy idő óta különböző valótlán híresztelések telelnek meg az itteni viszonyokról. A megindult vizsgálat megállapította, hogy a kérdéses cikkeket a lapok bucaresti-i tudósítói siffrirozott táviratokban küldték és tudatosan adtak hamis jeleket.

Román-magyar idegenforgalmi bizottság alakult Bucurestiben

Ij. Pop C. István tagja lett a bizottságnak — Maniu Gyula a román-magyar kapcsolatok kimélyítését jelentette be

Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt 11 órakor a Fundatia Carol helyiségében folytatták a román-magyar balneológiai konferenciát. Előadást tartottak Vicol tábornok, dr. Szviarényi Zoltán, Apponyi Antal gróf, Dalmadi Zoltán dr. és Lobmayer Jenő dr., majd az ülés végén Tasnádi Szücs András magyar államtitkár mondott köszönetet a meleg bucaresti-i vendéglátásért, amire Vicol tábornok meleg hangon válaszolt. Egyébként tegnap este egy szűkebb bizottsági ülésen elhatározták a román-magyar idegenforgalmi bizottság felállítását. A bizottsági ülésen magyar részről Apponyi Antal gróf, Miklós Elemér dr., Zilahy Dezső, Deák Miklós, román részről többek között Popovicu Miron és ifj. Pop C. István vettek részt. Elhatározták, hogy a bizottságot kiszélesítik és az

a jövőben nagy munkát fog kifejtetni a két ország közötti idegenforgalom kimélyítése érdekében.

A magyar delegáció tiszteletére délben D. R. Ioanitecu egészségügyi miniszter adott bankettet, délután a külügyminiszteriumban volt tea, ami után átmentek a miniszterelnökségre, ahol éppen minisztertanács volt. Maniu Gyula miniszterelnök és Crisan György, Erdély minisztere elhagyták a minisztertanácsot és a magyar delegációt a miniszterelnökség nagy fogadótermében fogadták. Itt Tasnádi Szücs András államtitkár üdvözölte Maniu miniszterelnököt, aki válaszában a kormány teljes támogatását ígérte a két ország között most létesített kapcsolatok kimélyítése érdekében. A magyar vendégek szombaton reggel Sinaiból indulnak haza Budapestre.

Kereszteshadjárat a nyomor ellen

Dr. Pacha Agoston római katolikus püspök pásztorlevele —
Pacha püspök szombaton délután Aradra érkezik

Dr. Pacha Agoston római katolikus megyéspüspök pásztorlevelét intézett híveihez, a melyben csatlakozásra szólítja fel őket az általános inség, a testi és lelki nyomor elleni kereszteshadjárat lefolytatásához. Ez a pásztorlevél a mai válságos világban minden ember szívéhez meg kell hogy találja az utat és egyetlen nagy táborba kell gyűjtenie az embereket a résztvevő irgalom, a könyörülő szív és a segítő szeretet hármasságával.

Krisztus király ünnepe alkalmából bocsátotta ki a püspök pásztorlevelét, amelyben Krisztust állítja a növekvő nyomoruság ellen küzdők elé példa gyanánt, Krisztust, aki néhány kenyérrel ezeket táplált a pusztában és irgalmas szíve nagy szeretetével megvigasztalt, megsegített minden beteget és nyomorgót. Egy év előtt XI. Pius pápa apostoli körlevelével kapcsolatban hívta fel Pacha püspök híveit arra, hogy csatlakozzanak a nyomorenhítő hadjárat csapataihoz és vegyék fel a küzdelmet az egyre növekvő nyomor ellen.

— Nos hát Szeretteim — írja Pacha püspök pásztorlevelében — az akkori súlyos helyzet mitsem enyhült, sőt több vonatkozásban még nyomasztóbb lett.

A közelgő tél, a szűkölködők és munkanélültek folyton növekvő száma éppugy, mint a változatlanul súlyos gazdasági pangás télvíz beköszöntével újra igen nehéz feladatokat, nagy kötelemeket ró kedves papjainkra és derék katolikus népeinkre.

Ugyanezért megint csak megújítom a kereszténység fenkölt fejének átérzett felhívását, amellyel mindnyájunkat az irgalom és könyörülő segítség keresztes hadseregébe szólít.

Pacha püspök pásztorlevelének további fejezeteiben részletesen kitér arra, hogyan képzeli el a munkanélküli nyomor enyhítését célzó akciók levezetését, a falvak áldozatkész segítségével. Majd árpádházi Szent Erzsébet oltalmába ajánlja az inség elleni küzdelem akcióit és kifejezi óhaját, hogy a szegények pártfogójának ünnepét a katolikus iskolák és egyesületek november 19-én megüljék. Egyben elrendeli, hogy 19-től, 22-ig bezárólag az egyházmegye összes templomaiban szentmise után a loretoi litániát imádkozzák és a kitett Oltárszentség előtt három Miatyánkot és Üdvözlésvet ajánljanak fel a mozgalom minél kedvezőbb sikeréért. Nagyon alkalomszerűnek tartja, hogy október 31-én világszerte mindenütt „takarékosági napot” rendeznek, mert a takarékoság nagyon szép segítséghez juttatja a nyomorgók ezreit. Végül így fejezi be pásztorlevelét dr. Pacha Agoston:

„Isten kegyelmével sikerülni fog jámbor híveink áldozatkész jószívűsége által ezekben a legsúlyosabb időkben is segítő vigaszt nyújtani szenvedő testvéreinknek és biztosítani számukra a nélkülözhetetlen mindennapi kenyeret és hozzá a lélek békességét!”

Dr. Pacha püspök szombaton délután Aradra érkezik, hogy vasárnap a bérmlás szentségében részesítse az aradi leányokat és asszonyokat. A Krisztus királyságának ünnepe alkalmából tartott lelkigyakorlatok befejező ajtatosságát dr. Pacha végzi vasárnap reggel 7 órakor, majd 9 órai kezdettel ünnepélyes főpapi misét mond. Az ünnepi mise után a hívek kivonulnak a templomból és fél 11 órakor kezdődik este a bérmlás. Az ünnepeket vasárnap este 6 órakor szentséges körmenet zárja be, a melyet dr. Pacha Agoston püspök vezet.

Diáktüntetés egy budapesti napilap szerkesztősége előtt

Ma este beverték az Esti Kurir szerkesztőségének az ablakait

Budapestről jelentik: Ma este hét óra tájban nagyobb diák-csoport vonult az Esti Kurir Bankucai szerkesztősége elé és ott botokkal és kődarabokkal a lap helyiségeinek több ablakablakját beverték. A tüntetésre az Esti Ku-

rirnak egy cikke szolgáltatott okot, amely az egyetemi ifjúság mai tüntetéseiről szólt. A tüntetés hírére a rendőrség kivonult a lap szerkesztősége elé, de ott már csak két fiatalembert talált, akik a parázs tüntetésnek csak távoli nézői voltak.

A boletta-rendszer megszüntetését kívánja Magyarországtól a Népszövetség pénzügyi szakértője

Drasztikus költségvetési revíziót követel a szakértő — A megyék jövedelmének ötvenöt százaléka a repatriált nyugdíjasoké — „Magyarország gazdasági helyzete tovább romlott”

Budapestről jelentik: Royal Tyler, a Népszövetségnek Budapestre küldött megbízottja, ma tette közzé jelentését az 1932-iki pénzügyi év második felének július-szeptember havi első negyedéről. A jelentés megállapítja, hogy Magyarország gazdasági helyzete a harmadik évnegyedben tovább romlott, a forgalom csökkent, a mezőgazdasági termés a rozsdá következtében várakozáson alul maradt, a gabonáarak estek, az iparcikkek ára viszont emelkedett. Két oldalról ható okok is játszottak tehát közre a közönség vásárlókép-

pességének további csökkentésében. Az ország 1931-32. évi költségvetése 160 milliós deficitet tüntetett fel, az 1932-33. évre készítenő állami budgetet tehát a legdrasztikusabb intézkedésekkel is alaposan revidálni kell.

A jelentés utal ezután a beállott kormányváltozásra, hivatkozik az új kormány azon bejelentésére, hogy a pénzügyi egyensúlyt minden körülmények között biztosítani kívánja és e célból a dohányjövedéket kereskedelmi üzemmé alakítja át és erélyes intézkedéseket tesz a fizetőképes adóalanyok hátralékának benajtása iránt. A pénzügyi szakértő nem tartja tanácsosnak az agrár-adósságok felfüggesztését megkísérelni. Szükségesnek látszik intézkedéseket tenni a közüzemek jövedelmességének biztosítására és a boletta-rendszer teljes megszüntetésére.

Ésszerűbb gazdálkodást kíván behozni a városok és megyék háztartásában és a kívánságának indoklására felhossa azt, hogy Budapest kiadásai a békeévek óta 66 százalékkal emelkedtek (a francia fővárosé csak 42 százalékkal), a községi pótdadók pedig az 1913-as 33 százalékos átlagról 50 százalékra emelkedtek. Különösen nagyarányú az emelkedés a közigazgatás személyi kiadásai terén. Így a megyék jövedelmének 55 százalékát emészti fel az utódállamokból Magyarországra repatriált nyugdíjasok illetménye.

A banklegyforgalom csökkent. Az ország külkereskedelmi forgalmát igen érzékenyen leszojtotta előbb a cseh, utóbb pedig az osztrák kereskedelmi szerződés felmondása és ehhez képest a vasúti forgalom és a posta forgalmának esőkenése, a kereskedelem hanyatlott, és különösen a nagykereskedelmé, amely három ponttal csökkent. A gazdátársadalom vásárlóképessége 12 százalékkal szállt le, a bankbetétek álladéka pedig a múltévhez képest 8, a tavalyelőtti állaghoz pedig 24 százalékkal visszaesést mutat.

Personalunió készül Poroszország és a német birodalom között

Papen kancellár nem adja fel a harcot — Közigazgatási reform, amely megszünteti a porosz alkotmányt — Megszüntetnek három minisztériumot

Berlinből jelentik: A porosz minisztériumok vezető államtitkárai Papen birodalmi kancellár elnökletével tegnap este ülést tartottak, amelynek keretében megvitatták mindazokat az intézkedéseket, amelyek a német birodalom és Poroszország viszonyának rendezése miatt sürgősen szükségesek. Kormánykörökből származó információk szerint három porosz minisztériumot megszüntetnek, a többiek vezetését pedig birodalmi meghatalmazott államtitkárokra bizzák. Ilyen körülmények között sor kerül a közeljövőben Poroszország közigazgatásának reformjára, ami döntő fordulatot ad a poroszok alkotmányjogi helyzetének. A német birodalmi kormány ugyanis a péntekre összehívott minisztertanácson konkrét forrásból

származó értesülések szerint kimondja a porosz közigazgatás reformját, amellyel megszünteti a birodalom és Poroszország között fennálló éles helyzetet.

Papen kancellár, mint Poroszország kormánybiztosa, a lipcei állami főtörvényszék ismeretes ítélete alapján jogosultnak érzi magát arra, hogy gyökeres változtatásokat vezessen be a porosz közigazgatásba. Az első lépés az új birodalmi tartomány-reform megvalósítása felé az lesz, hogy a birodalmi kormány véghezviszi a birodalom és Poroszország perszonálunióját. Ezek szerint a német birodalmi kormány legközelebbi minisztertanácsa döntő intézkedéseket határoz el, amelyeknek segítségével sikerül majd kiépítenie hatalmi pozícióját Poroszországban.

Nagy Erzsike meghalt

Vasárnap délelőtt 11 órakor lesz a temetés

Fiatal élet lobogó lángja aludt ki örökre ma délelőtt Aradon. Spontán, magától adódó tehát az a nagy részvét, amely a város egész társadalmának együttérzését dr. Nagy Sándor volt országgyűlési képviselő, városvezetőségi tag, a közszeretetlen és megbecsülésben álló aradi ügyvéd gyászborult családjához kapcsolja. Egyetlen leánya, Erzsike, pénteken délelőtt, tíz napi szenvedés után örök álmra szenderült. A bekövetkezett halál híre, amely egy értékes, csodálatos tökéletességgel kibontakozó emberélet elmúlásáról vitte szerteszét a szívbemarkoló megdöbbenést, pótolhatatlan veszteségről tett minden ismerős, jóbarát, távoli és közeli rokon számára jelentést. A délutáni órákban megindult a vigaszt-vívó rokonok, közeli jóbarátok, ismerősök zarándoklata a vigasztalhatatlan családhoz, hogy a megnyilatkozó együttérzés bánatával enyhítsék a megtört apa, édesanya és fivér fájdalmát.

Ahányan ismerték, annyian tisztelték, csodálták, megbecsülték és megszerették a gyengéd-szavu, csupa-szív lelkű, nemes gondolkodású Nagy Erzsikét. Törékeny, filigrán alakja ellentéte volt nagy műveltségének, hatalmas olvasottságának és kivételes nyelvtelenségének, amelyekkel a legjobb aradi uritársaságokban általános elismerést, öregek és fiatalok részéről egyformán megnyilatkozó tiszteletteljes figyelmet keltett. Kulturáltságánál csak szerénysége volt nagyobb és épp ezért változatos témákról kikért véleményét nemcsak társasága hallgatta csodálatteljes figyelemmel, hanem édesapja sem mulasztotta el, hogy a családban felvetődő kérdésekről rajongással szeretett leányát meg ne kérdezze. Nagy Erzsike egyéniségére jellemző volt, hogy egyformán szelíd és kedves volt mindenkire és a művészetek iránt táplált rajongásánál, csak szülei és fiutestvére iránti szeretete volt nagyobb.

A tragikus gyorsasággal elhunyt fiatal aradi urileány középiskoláit Aradon végezte. Miután gimnáziumi tanulmányait tiszta jeles eredménnyel végezte, jelesen érettségizett. Fivérével, Lászlóval együtt, a főgimnázium legjobb növendékei voltak. Érettségi vizsgája után a tudásszomjas fiatal leány Szegedre ment, ahol a tudományegyetem gyógyszerészeti fakultásán oklevelet szerzett. Szülei iránt érzett szeretete ekkor újra visszavonozta Aradra, akik élete utolsó pillanatáig maguk mellett tudhatták őt az élet minden változásai közepette. Ki sejtette volna, hogy oly közel leselkedik a visszavonhatatlan végzet? Tíz nappal ezelőtt a ritkán betegeskedő fiatal leányt hirtelen rosszullet fogta el, elvesztette eszméletét és súlyos tünetek között ágyának dőlt.

Arad legkitünőbb orvosai tartottak konziliumot naponta Nagy Erzsike betegágya mellett. Már az első konzilium alkalmával meggyeztek abban, hogy agyvérző-gyulladás esete forog fenn, amely rendkívül súlyos és a legkritikább esetben gyógyítható. Dr. Moga Cornelia páratlan önfeláldozással, szeretettel és tudással kezelte a nagy betegét és éjt nappá té-

ve örködött Nagy Erzsike ágya mellett. Amit csak az emberi tudás, az orvostudomány megtehet, azt a végsőkig kimerítette dr. Moga Cornelia a nagybeteg fiatal leány érdekében. De ott virrasztott Nagy Erzsike betegágyánál a legnevesebb aradi orvosok egész kollégiuma: dr. Vicas Gyula, dr. Löwinger Miksa, dr. Wiener Imre, dr. Hersch Andor, dr. Roth Marcell egyetemi magántanár, dr. Vas Sándor, dr. Golschmiéd Lipót, dr. Goldberger Emánuel és dr. Kupfer Miksa, akik a legnagyobb lelkiismeretességgel, tudásuk legjavával küzdöttek a beteg életéért. Három nap előtt Budapestről egy orvosprofesszort is hívtak le, de már emberi tudás nem segíthetett a fiatal leányon, akinek állapota agyvérzéssel komplikálódott.

Csütörtökön az esti órákban Nagy Erzsike elvesztette eszméletét és beállott a halálküzdőbe. A fiatal szervezet hosszú órákon keresztül birkózott a halállal. Nagy Erzsike ágyát a csütörtökről-péntekre virradó éjszaka olyamán öt orvos állta körül és injekciókkal igyekeztek az agonizáló testbe visszahozni az életet. Minden emberi jóakarát, erőlködés hiábavalónak bizonyult: hajnalban beállott az agónia és Nagy Erzsike anélkül, hogy eszméletét egy percre is visszanyerte volna, déli 12 órakor csöndesen elhunyt. Agóniája nem volt fájdalmas küzdelem, mert az álomból ment át az örök nyugalomba.

Nagy Erzsike elhunyt mélyszéles gyásza borította édesapját dr. Nagy Sándort, édesanyját dr. Nagy Sándornét, szüleit Dózsa Ilonát, valamint fivérét, dr. Nagy Lászlót, nagyszámú, kiterjedt rokonságot és a család tisztelőinek nagy taborát. A város uritársadalmának osztatlan részvéte kíséri október hó 30-án, vasárnap délelőtt 11 órakor az aradi Nagy-család drága halottját gyászházából örök pihenő-helyére.

Mérgezett tortát küldött hűtlen szerelmesnek

egy párisi magyar iparos — Másfél évi börtönre ítélték az elkéseredett szerelmezt

Párisból jelentik: Az esküdtbíró előtt ma Maurice Halaritz magyar iparos állott vádlottként. Halaritz szerelmes volt egy Sophie Neumann nevű hölgybe, aki azonban rövid ismeretség után szakított vele és eljegyezte magát valakivel. Halaritz erre dőlvén alatt mérgezett tortát és bort küldött volt szerelmének. A fiatal pár örömmel látott a süteményhez és a borhoz, de már az első falatok után nagyon rossznak és gyanusnak találták, úgy hogy abahagyták az étkezést. A süteményt és a bort a rendőrségre vitték, ahol a vegyészek megállapították, hogy rendkívül súlyos, halálos mérgező volt az ételben és a borban. Hamarosan megállapították, hogy Halaritz a tettes. A törvényszék most másfélévi börtönre ítélte.

MA 29-én, szombaton
minden vevő

ingyen kap egy darab **Tabula Rasa**

világhírű borotva-pengét, mely svéd acélból készült és az eddig forgalomban levők között legkiválóbb. 3706

CITY drogeria, ZEINER IMRE, Minorita-palota.

Megmérgezte magát a kofferes valutarablási ügy főszereplője

Bauer Mária ismét öngyilkosságot kísérelt meg — Meglepi fordulat a börtönd lopás ügyében —

Budapestről jelentik: A börtöndös valutarablás ügyének egyik főszereplője: Bauer Mária már eddig is több ízben kísérelt meg öngyilkosságot. Ma reggel a leányt eszméletlen állapotban találták Katona-uccai lakásán. Megállapították, hogy megmérgezte magát. Állapota életveszélyes. A leány bucsulevelet hagyott hátra védője címére, amelyet még nem bontottak fel, de remélik, hogy fontos felvilágosításokat tartalmaz a börtönd lopás ügyében.

A 35 ezer dolláros börtönd lopás ügyében egyébként ma újabb meglepi fordulat történt. Nagy Pál védője ugyanis bejelentette a rendőrségen, hogy egy taxisoffort ismer, aki két nappal a rablás előtt egy pesti fiatalemberrel és annak barátjával ismerkedett meg, akik fel akarták bérelni a rablás elkövetésére. A védő szerint a soffőr vallomása teljesen tisztázza Nagy Pál szerepét. A taxisoffőr a szóbanforgó fiatalembert Zele András néven mint filmgyári alkalmazottat ismeri. Zele állítólag 500 pengőt adott a soffőrnek, akinek meg kellett volna les-

nie az Alkotmány-uccában a tőzsdést, aminél a börtönddel lakásáról kijön. A rablásból azonban nem lett semmi, mert Zele hirtelen eltűnt. Ed-digi megállapítások szerint Zele külföldön tartózkodik és a rendőrség kézrekerítése ügyében megtette a szükséges lépéseket.

CORSU-mozgó MA, 8. 5. 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ ór. korl

A legkedveltebb művész és legszebb művésznő! LIANE HAID, WILLY FORST.

ARKADIA HERCEGE!

Das Lied ist aus c. filmet felülmuló LUXUS OPERETT. zene: ROBERT STOLZ.

Ma délután 3 órakor a RENDES MŰSORT adjuk (Arkadia hercege) 10 és 20 lejes helyárrakkal.

JÖN: CONRAD VEIDT, mint

RASPUTIN,

a nők démona és Oroszország korlátlan ural

Megszökött anyjától Windischgraetz Stefánia hercegnő

Ferenc József dédunokája. — A huszonkét éves hercegnő megelégette az anyai zsarnokságot. — Brüsszelben tartózkodott a fiatal szökevény Per indul a »vörös hercegnő« ellen a vagyonért

Érdekes botrány foglalkoztatja az osztrák főváros előkelő közönségét. A botrányt az egyik bécsi lap pattantotta ki, amely mai számában szenzációs cikket ír az eset hősnőjéről: néhai Ferenc József magyar király és osztrák császár egyik dédunokájáról, Windischgraetz Stefánia hercegnőről. A fiatal, alig 22 esztendőes hercegnő — hírek szerint — megszökött anyja házából, mert megelégette Windischgraetz Erzsébetnek zsarnokságát, aki nagy szociáldemokrata lévén, minden áron leányát a szociálista elvek alapján akarta nevelni. Windischgraetz Ottó herceg elvált felesége szociálista felhogását azzal is dokumentálta, hogy közös háztartásba lépett Petz, Bécs város szociáldemokrata képviselőjével. A hercegnő szökéséről a legkülönbözőbb hírek forogtak közszájon, mind a mai napig, amikor is az egyik bécsi lapban olyasvalaki, aki közel áll Windischgraetz hercegi családhoz, — nyilván maga az apa, herceg Windischgraetz Ottó — elmondotta, hogy Stefánia hercegnő, akit a család még most is gyermekkori becéző néven Fee-nek hív,

évek óta hádlábon áll anyjával, aki zsarnoki módon uralkodik fölötte.

szüken tartja zsebpénz dolgában, holott nagy vagyon vár rá, megelégette az örökös civódást és faképnél hagyta anyját. Sokszor panaszkodott nagyanyjának, Stefánia özvegy trónörökösnek, aki rendkívül szereti unokáját.

A mult héten anya és leánya között anyagiak miatt újabb összeesés volt, mire a hercegnő hirtelen elutazott Oroszvárra. Nem sokáig maradt ott, mert Lónyay Elemérné jobbnak vélte, ha unokája még távolabb lesz anyjától, elküldte tehát Brüsszelbe hugához, Clementina Bonaparte hercegnőhöz, aki melegen fogadta tegnapelőtt, mikor odaérkezett. De nem tartotta magánál, hanem egy belga arisztokrata családnál helyezte el, amelynek leányával Fee hercegnő együtt nevelkedett egy svájci pensiónusban. El van tökéve, hogy

nem tér vissza anyjához, a vörös hercegnőhöz, mint ahogy az elvált Windischgraetz Ottónét Ausztriában általában nevezik.

mióta felcsapott szociáldemokratának. A Windischgraetz hercegi család pedig megindította a lépéseket, hogy az anyja adja ki leányának a vagyonrészét, amely megilleti, miután elérte nagykorúságát. Windischgraetz Ottó azt szeretné, ha leánya továbbra is Clementina hercegnő oltalma alatt Brüsszelben maradjon.

Az anya, a vörös hercegnő is megszólalt. Nyilván egyenesen tőle származik az „Extra-blatt” közleménye, amelyben az van, hogy

leánya, Stefánia hercegnő nem szökött meg tőle.

Saját autója gázolta halálra egy kisenevi gyár igazgatóját

Különös autó-szerencsétlenség történt az országuton

Kisenevből jelentik: Halálosvégű nem mindennapi autó-szerencsétlenség történt ma délelőtt a város közelében. Radomaslischi Jakab, ismert kisenevi gyárigazgató, két üzletfelével utazott autóján az egyik szomszédos községbe, az országuton a gépkocsi a nagy sárban megfeneklett. Valamennyien leszálltak az autóból, hogy kivonják a kocsit a sárból. A gyárigazgató a kocsi elején dolgozott, amikor egyszerre megindult az autó és az igazgatót halálra gázolta. Megállapítást nyert, hogy a motort nem kapcsolták ki és ez okozta a tragikus szerencsétlenséget.

Sőt ellenkezőleg, előzetes tudtával és beleegyezésével utazott el Brüsszelbe, meglátogatni egy gyermekkori barátját, akivel évekig együtt lakott egy svájci nevelőintézetben.

Csak néhány napra tervezte brüsszeli látogatását, de a belga fővárosban olyan szép az idő és a hercegnő olyan jól érzi magát barátjánél, aki egy belga család egyetlen gyermeke, hogy táviratozott haza és engedelmet kért anyjától, hogy még maradjon, amibe a vörös hercegnő beleegyezett. Nem igaz, — így szól az anya nyilatkozata, — hogy a hercegnő végleg elhagyta a hietzingi villát, mert Brüsszelből vissza fog térni anyjához.

„Magyar Uriasszonyok Lapja”

legszebb kivitelű

szépirodalmi és művészeti folyóirat.

Modern kézimunka, divat, és gyermeklap melléklettel: Színház, társaság, zene, kozmetika és hasznos tanácsadó rovatokkal. — Megjelenik havonta háromszor! Érdeklődőknek mutatványszámot küld: Török János. Oradea, Casutá postája 47.

Színház — Irodalom — Művészet

Edes ellenség

Bónyi Adorján színjátékának bemutatója a Városi Színházban.

A darab hálás, mutatós: ize van, ha kissé hosszú lére is főzte az illusztris szerző. Az „édes ellenség” a dolgozó nő, aki elfoglalja az állástalan férfiak elől a helyet, tulajdonképpen csak annyiban szerepel itt, hogy egy kis modern nuancea is legyen a játéknak. Vagy a címet támasztja alá...? A darab gerince, szerelmi konfliktus, független a címtől, örök téma és Bónyi írásművészete érdekes és izgató tálalásban adja. A világ bármely más színpadán jó kasszadarab lenne, — de Aradon...?

Kétségbeejtő közöny ásitott az üres nézőtérre a ma esti bemutatón és a prózai együttes becsületére válik: még ennek ellenére is sikerült az előadás. Az igazi színész az üres szék-soroknak is mindannak százszázalékát adja, ami benne él, lobog. Kellemes meglepetéssel láttuk Mágory Dóra debutját. Ez a fiatal színésznő komoly értéke az együttesnek. Kár, hogy mélyről fakadó, őszinte és igaz jeleneit nem volt, ki eléggé megtapsolja. Kellemes orgánumat intelligenciával és érzéssel kezeli: játéka disztinált, mozdulatai harmónikusak. Egyelőre a szerepe uralkodik rajta, de nem sokára ő lesz teljes ura szerepeinek. Lantos Béla, partnere elegáns és megnyerő alakítást ad, szépen beszél: mindenképpen helyén volt. Kiss Mariska és Jávora Alfréd kettőse aranyos patinájú blond-kerete a változó játéknak. Gömör Emma figurája ugyancsak igéretteljes színészi munka. Olasz Lajos tul-markáns alakítása csupán külsőségeiben elegáns: tehetség, pompás figurája több természetességet érdemelne. Ungár Boriska szerepe tul-komplikáltnak bizonyult: kár volna ezt a kedves színésznőt, számára tulnag klaviatúrú szerepekkel fosztani meg érvényesülésétől. Egészben véve: siker volt, közönség nélkül. Arad színházi közönsége megbukott Bónyi Adorján bemutatóján. (ig.)

* Az aradi téli színház heti műsora. Szombat este 9 órakor: Nőtlen férj. (Premier.) Vasárnap délután három órakor: Week-end (operettújdonás, hatodszor, mérsékelt helyárakkal.) 6 órakor: Angyalt vettem feleségül (vigjátékújdonás, harmadszor, mérsékelt helyárakkal.) Este 9 órakor: Nőtlen férj (operettújdonás, másodszor, A. bérlet.)

* Jön a Csók a tükrök előtt, színjáték. Fedor László újdonása, melyet szerdán mutatnak be.

Csalás miatt feljelentett volt aradi autókereskedő

Az aradi törvényszék elrendelte elfovertetését.

Milliók csalási ügy vádjával terheltlen idézték ma délelőttre az aradi törvényszék elé Herzfeld Alfréd volt aradi autókereskedőt, aki már régebben a fővárosba költözött. A vád szerint Herzfeld Alfréd még 1927-ben és 1928-ban milliók hitelt vett igénybe, dacára annak, hogy tudta, miszerint nem képes eleget tenni fizetési kötelezettségének. Herzfeldet Hadraski és Ruber bucaresti-i autókereskedő cég jelentette fel, mert 1 millió 196.068 lej értékű árut vett hitelbe, amelyet nem fizetett ki, majd 1929-ben csődöt jelentett.

Az aradi ügyészség lefolytatta az eljárást, majd vádat emelt család címén az autókereskedő ellen, aki nemsokára a csőd bejelentése után Bucarestbe költözött. Az ügy az aradi törvényszékhez került, amelynek második szekciója ma délelőttre tüzte ki a főtárgyalást Herzfeld Alfréd ügyében. A tárgyaláson a vádlott nem jelent meg, mire a bíróság december huszadikára halasztotta a tárgyalást és elrendelte, hogy az autókereskedőt vezessék elő.

* A Nőtlen férj ma esti premierje a színház nem akaró kacagástól, derűtől lesz hangos. Ezt garantálja Vadnai László ragyogó szellemességű szövege, amelynek főeleme a humor. Márkus Alfréd zeneszámai természetesen slágerek, ezt biztosítja világszerte ismert neve. Az előadás pedig ismételtten arra a megállapításra készíti majd a közönséget, hogy az operette-együttes valóban feladata magaslátán áll. Felhő Ervin stílusos, ötletes rendezésében Ila Méry, Erényi Böske, Gömör Emma, Apáthy Klári, Balázs, Felhő, ifj. Szendrey, akinek ez lesz az idej első fellépése. Darvas, Jávora játszik a főszerepet. Ugy a szombat esti, mint a vasárnap esti előadások 9 órakor kezdődnek.

* Vasárnap délután két mérsékelt helyáru előadás. Délután 3 órakor a nagyszerű Week-end operettújdonás a műsordarab, Ila Méry, Erényi Böske, Gömör Emma, Kiss Mariska, Balázs, Felhő, Jávora, Darvas játszik a főszerepeket, míg 6 órakor: Angyalt vettem feleségül kerül színre, a nagyszerű vigjátékújdonás, amelyben a vezető alakításokat Erényi Böske, Kiss Mariska, Ungár Boriska, Mészáros, Felhő, Jávora, Darvas. Lantos viszik sikerre. Meglepően olcsók a mérsékelt helyárak.

* A jövő hét operettújdonása: Amikor a kis lányból nagy lány lesz. Szerzők: Békefi—Lajthay, a kitűnő társírók. Budapestben két hónapon át volt a Budai Szinkör műsordarabja. Minden száma sláger.

Babits Mihály: „Élet és Irodalom”. Babits Mihály nemcsak nagy költő, hanem nagy gondolkodó is. Szavai, gondolatai, megállapításai, ítéletei, a magyar irodalom és szellemi élet területén feltétlen érvényűek és döntő erejűek. Akár a magyar mult nehéz problémáinak értelmezéséről, akár a magyar jelen égő és kényes aktuálisairól, akár az európai szellem nagy válságairól van szó, az ő mélyre világító, keményen igazságos eszméi azok, amelyekre az egész ország felfigyel és amelyek gondolati erejükkel éppúgy, mint szuggesztív hangjukkal hosszú ideig izgatják a kulturális jeleiségek figyelmét. Az „Élet és Irodalom” kötete azokat az aktuális irodalmi problémákat boncolja, amelyek minden művelt embert érdekelnek: nehéz eldönteni, mi köti le jobban az olvasót, az Ady-kérdés kimerítő tárgyalása, vagy az irodalom kettészakadásának nagy kérdése, vagy a magyar költő politikai szereplése a magyar életben? Nincs ennek a kötetnek egyetlen sora sem, amely nem a ma forró talajából nőtt volna ki. A Babits-kötet tartalmukhoz méltó, nemesen egyszerű köntösben az Atheneum kiadásában jelent meg. Az „Élet és Irodalom” ára 224 lej volt, most áreszállításban 112 lej minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepagenál Kolozsvár. Kérje az áreszállítások nagy jegyzékét.

HIREK

Idegen metropolisok felé...

Izgalommal készülődnek egy Révay-uccal bérház egyik szerény, kispolgári lakásából, egy fiatal aradi urileány dobogó szívvel számolja a napok mulását és reménykedve várja azt a jelentőségteljes órát, amikor vonatja kirobog az aradi pályaudvarról idegen országok felé.

Aradon jól ismerik azt a szép karriert, amelyet egy ismert, fiatal aradi futballista befütt. Weigl Károly ma egyike a legjobban honorált svájci futballistáknak, aki mindenütt, Svájcban, Franciaországban, Németországban jelentős sikereket aratott és csak dicsőséget szerzett Aradnak. A futballista családjá még mindig itt lakik és huga számos levélben panasolta el Weigl Károlynak, hogy nem képes elhelyezkedni itthon, hivatalnoknőkre sehol sincs szükség Aradon. És a napokban levél érkezett Zürichből. Weigl Károly magához hívta huzát, aki véglegesen Svájcban marad és akiről a fiatal aradi futballista gondoskodik. Sőt külföldi körutjaira is magával viszi és már a jövő hónapban együtt látogatnak el Párisba, Weigl csapatával.

Weigl Zita lázasan csomagol és boldogan meséli ismerőseinek, barátainak, hogy néhány nap múlva már utrakel ragyogó világvárosok felé. Zürich, Genf, Páris, Brüsszel forgatagának színes kaleidoszkopja kápráztatja a csendes kisváros unalmas élete után a fiatal urileány szemét... és egy fiatal aradi futballista fokozott ambícióval folytatja munkáját, hogy kis huga jól érezze magát, otthonától, szüleitől távol, idegen metropolisok zajos, rohanó életében.

(—rosi.)

— **IDŐPROGNÓZIS.** A felhőzet gyors változása, még sok helyen esők. Vasárnapra már erősebb lehülés lehetséges.

5, negyed 8 és negyed 10 órakor:

CENTRAL MOZGÓ: HENRY KING a „Fehér apáca” világhírű rendezőjének világslágere, **ÉDES-ANYÁM** (Mutter), főszerzőkben **MAE MARSH, JAMES DUNN, SALLY EILERS.** (Németnyelvű változat.)

Bemutatásra kerül a legújabb Fox-journal, a mely a los-angelesi olimpiász rendkívül érdekes felvételeit tartalmazza.

SELECT MOZGÓ: BAJTÁRSÁK (... robbant a bánya) **G. W. PABST** világfilmje, a technika csodája, a rendezés diadala és a színművészet legteljesebb sikere.

3 órakor rendes vasárnapi matiné-helyárral:

Vágyom egy csók után, **VEREBES ERNŐ**-vel a **SELECT**-mozgóban.

— **Hargot György** az aradi törvényszék főelőnöke királyi kitüntetést kapott. A hivatalos lap mai száma több kitüntetést közöl. A király a huszonöt éves szolgálati érdemrendet adományozta mindazoknak a törvényszéki funkcionáriusoknak, akik már negyedszázada az igazságszolgáltatás kötelességében állnak. Az első névsor a mai hivatalos lapban megjelent és abban szerepel **Hargot György**, az aradi törvényszék főelőnöke is, aki kitüntetésben részesült.

— Legkellősebb, legideálisabb, legenyhébb használatú a **Solvo pirula**. Egy doboz 20 lej. Földes-gyógyszertár.

— **Miloteanu belügyi vezérfelügyelő** aradmegyei látogatása. Jelentettük az Aradi Közlöny legutóbbi számában, hogy **Miloteanu Misu** belügyminiszteri közgazgatási vezérfelügyelő meglepetésszerűen Arad megyébe érkezett, hogy itt a járásk és az egyes községek közigazgatását a helyszínen felülvizsgálja. A közigazgatási vezérfelügyelő csütörtökön egész nap **Popu M. János** megyei alispán társaságában a radnai járáshoz tartozó községeket látogatta végig, majd pénteken délután újra folytatta körutját. Ezúttal a kisjenői és a szentannai járásk kerültek sorra. Értesüléseink szerint, a közigazgatási vezérfelügyelő látogatásának komoly tanulságai vannak, amelyek folytán egyes részleges változások várhatók Arad megye főszolgabírói karában.

ÉLETVESZÉLYES az Arad—Kisjenő—szalontai vasútvonal

Beomlás előtt álló hidak

Még nem tünt el a hatása annak a rettenetes vasuti katasztrófának, amely a temesvárszombolyai vonalon 19 ártatlan ember életét oltotta ki. Most Kisjenőről és Nagyszalontáról olyan jelentéseket kapott az *Aradi Közlöny*, amelyek komoly aggodalomra adnak okot. Az arad-nagyvárad vasuti vonal és különösen a kisjenői és a tanásdai hidak az utóbbi hetekben annyira megrongálódtak az elhanyagoltság következtében, hogy különösen az őszi esőzések idején nagyobb balesettől lehet tartani. Az utasok valóságosan életveszélyesnek jellemzik ezt a forgalmas vonalat.

Az arad-nagyvárad sinpár új részét: a Kisjenő és Nagyszalonta közötti szakaszt 9 évvel ezelőtt adták át a forgalomnak. Az akkori közlekedésügyi kormányzat, teljesen hibás alapon, szakképzettség nélküli és megfelelő

tökével nem rendelkező vállalkozónak juttatta az építési munkálatokat, amely több mint két évig folyt. Már rövid idő múlva megállapították, hogy az új vonalszakasz rendkívül gyenge állapotban van és azóta néhányszor töltéscsúszamlás is történt, amely miatt csak átszállásokkal lehetett a forgalmat lebonyolítani. Az államvasut azóta rendkívül sokat költött az arad-nagyvárad vonal megrongált részeinek helyreállítására, de ennek a folytonos foltozásnak súlyos következményei lehetnek. Az említett két hid és az azokkal összefüggő gyöngye alépítmények könnyen végzetes szerencsétlenségeket idézhetnek elő és ezért felhívjuk a figyelmét az illetékes közlekedési fórumoknak, hogy azonnal rendeljék el a megrongált vonalszakaszok teljes újjáépítését, mielőtt még nem késő, mert a javítgatásokkal nem érhető el a kívánt cél.

Bajtársak (...robbant a bánya) (Kameraden)

G. W. Pabst mesterműve a Select-moziban

G. W. Pabst, a monumentális háborús-filmek rendezője legújabb alkotásával rá akar cáfolni arra a pesszimista jelentőséget nyert mondásra: „Nyugaton a helyzet változatlan!” A nagy rendező csodálatosan emberi, mélységesen jól eső pacifista hurokat penget ebben a zengő szimfóniában, amelyet a francia-német közeledés legszebb propaganda-filmjének nevezhetünk. Courriers francia bányavároska a német határ mentén. A városka békés életébe megrázó erővel robban bele a bányaszerencsétlenség. A francia bányászok egész csapatát zárja el a bányarobbanás, amelynek hangja megmozgatja a határon túl fekvő bányarészen dolgozó német munkások szívét, akiknek segítségével sikerül a francia bányászokat kimenteni. A döbbenetes erejű nagy jelenetek egész sorozata teszi ezt a filmet felejthetelenné.

— **Furcsa öngyilkosság** Budapesten. Budapestről jelentik: **Horváth Rezső** állatlan kereskedőtanonc nyomorában egészen fantasztikus módon követett el öngyilkosságot. Sörház-uccai lakásán leteküdt az ágyba, kötéllal a bokáját szorosán átkötötte, ezután a nyakához vezette és azt is áthurkolta, majd a köté végére husz kilós súlyt kötött. A súly következtében a köté egyre jobban kifeszült és **Horváth Rezső** lassu kinok között szenvedett ki. Tettét nyomorában követte el.

— **Eltűnt egy aradi fiu.** Ma jelentették az aradi rendőrségnek, hogy **Fleisz Tibor** 11 éves gyermek még október 22-én eltávozott szüleinek **General Berthelot-ucca** 6. szám alatti lakásáról és azóta nem adott életjelet magáról. A rendőrség felkéri mindazokat, akik a gyermek hollétéről tudnak valamit, úgy értesítsék aggó szüleit, vagy jelentsek a rendőrségnek **Faur** komiszárnál.

— **Román diákokat is megverték a bécsi diákzavargásoknál.** Bécsből jelentik. A tegnapi egyetemi zavargások során bántalmazott román diákok a követnél tettek panaszt, aki kijelentette, hogy sérelmeiket foglalják memorandumba és majd ő megteszi a kellő lépéseket.

Mindenki figyelmébe!

Magyar okiratok román nyelvre való hiteles fordítását, fordítások, beadványok és nyomtatványok román szövegezését, és fordítások hitelesítését eszközöli

Mitra I. Sándor, törvényszéki bites román-nagyar, magyar-román fordító és tolmács ARAD, Bulevardul Regele Ferdinand No. 5. (Az udvarban jobbra).

— **Tíz napi elzárás** verekedésért. **Mercea** Deinetter simándi gazda az elmúlt karácsonykor ittas állapotban megverte **Serb Péter** gazdalegényt, aki könnyebb sérüléseket szenvedett. Ma ítélkezett az ügyben a bíróság, amely tíz napi elzárásra ítélte **Mercea**-t.

— **Botioc Elek dr. Temesváron,** Dr. Botioc Elek, Aradváros interimár-bizottsági elnöke, pénteken délelőtt autón. **Dunca Károly** városi főszámvevő kíséretében Temesvárra utazott, ahol mindketten megjelentek **Nicola** kerületi közigazgatási vezérfelügyelő hivatalában. Aradváros közigazgatásának képviselői a város 1932. évi, több ízben is módosítás alá vett költségvetését mutatták be jóváhagyás céljából a közigazgatási vezérfelügyelőségen: innen a módosított költségvetést jóváhagyás céljából, a belügyminisztériumhoz fogják felterjeszteni.

— **Magyarország kultuszminisztere** a budapesti egyetemi zavargások letörését jelentette be. Budapestről jelentik: A parlament mai ülésén, a mentelmi ügyek után, több felszólalás hangzott el. **Először Gál, Jenő** emelkedett szólásra, aki az egyetemi zsidóveréseket tette szóvá. **Homan** kultuszminiszter válaszában kijelentette, hogy az egyetemi hatóságok a legerélyesebb eszközökkel törnek le a zavargásokat.

Gyári lerakat! :: A Gyapjúpar R. T. Timisoara

legújabb női- és férfi szöveteket a **TREBITSCH & FIA** Bucuresti elősmert, szép és jó selymeit.

Nagyon szép kész női kabát és ruhákat szenzációs olcsó árban árul.

:: EN GROS :: :: EN DETAIL ::

Serilana

MINORITA-PALOTA.

— **Letartóztatott veszedelmes tolvajok.** Az aradi rendőrség ma letartóztatta **Nedelcu József** és **Cracun Demeter** veszedelmes tolvajokat, akik az elmúlt éjszaka betörést kíséreltek meg az **Architektura** volt **Orczy-uccai** telepén. A kerítésen keresztül jutottak a telepre és zsákmányukkal együtt éppen távozni akartak, amikor az őrszemes rendőr figyelmessé lett a zajra és letartóztatta a menekülőket. **Nedelcu** és **Cracun** már régi ismerőse a rendőrségnek, alig egy héttel ezelőtt szabadultak ki a rendőrségi fogdából, ahol különböző lopások miatt voltak őrizetbe véve.

— **Körözlevél egy hetven éves aradi asszony ellen.** Néhány hónappal ezelőtt **Früstök István** aradi lakos feljelentést tett sikkasztás címén özvegy **Baumgartner Jánosné**, piaci árusnő ellen. A 70 esztendő öregasszonyt, aki az ócskapiacra árult, azzal vádolták, hogy az eladásra kapott ruhanevelékek árával nem számolt el. Az ügyben mára tüzte ki az aradi törvényszék a főtárgyalást, amelyen azonban az öregasszony nem jelent meg. Miután tartózkodási helye ismeretlen, a bíróság elrendelte, hogy özvegy **Baumgartnerné** ellen körözlevelet adjanak ki.

Az ujaradi dráma ügyében a temesvári Tábla is felmentő ítéletet hozott

Élénk emlékezetben él még az a megrázó tragédia, amely az elmúlt év decemberében játszódott le Ujaradon. Cristea Istvánt, az arad-megyei prefektúra tisztviselőjét vértócsában, haldokolva találták sógornőjének: Gavran Olgának lakásán. A tisztviselőt halálos sebesüléseivel beszállították az aradi köz-kórházba, azonban röviddel a kórházba érkezés előtt kiszervezett. Gavran Olgát, aki a tragédia pillanatában Cristea mellett tartózkodott, a rendőrség letartóztatta, mert azzal gyanúsították, hogy része volt Cristea István halálában.

Cristea Istvánné, Gavran Marioara az aradi telefonközpontban teljesített szolgálatot azon az estén, amikor férje és nővére között a tragikus jelenet lejátszódott. A véletlen szeszélye folytán éppen ő kapcsolta azt a beszélgetést, amely az aradi rendőrség tudtára adta az ujaradi tragédiát. Ajultan esett össze a telefon mellett, de félórával később már a rendőrségen volt, ahol nővérét kihallgatták. Gavran Olga úgy vallott, hogy Cristea Istvánnal együtt öngyilkosságot akartak elkövetni, de az utolsó pillanatban Cristea nem engedte, hogy sógornője is vele menjen a halálba, hanem maga felé akarta fordítani a fegyvert. Dulakodtak s a fegyver elsült és a golyó Cristea jobb hóna alatt hatolt be, súlyos belső sérüléseket okozva. Kijelentette, hogy ő nem bűnös sógora halálában s inkább meg akarta akadályozni azt, hogy öngyilkosságot kövessen el.

Gavran Olgát vizsgálati fogságba helyezték, de később szabadon bocsájtották a törvényszéki tárgyalásig. A törvényszék izgalmas tárgyalás után felmentette Gavran Olgát az emberölés vádjáról. Az ügyész felelőssége folytán az ügy a temesvári tábla elé került, amely ma tárgyalta az ujaradi tragédia ügyét. A temesvári tábla másodfokon is felmentette Gavran Olgát a vád alól, így tehát az aradi törvényszék ítélete jogerőre emelkedett és az ujaradi tragédia ügye véglegesen lezárult.

MERÉNYLETET KÖVETEK EL

a csernovitzi személyvonat ellen

Bucurestiből jelentik: Az 5507. számú vegyes vonat ellen Csernovitz és Stefanesti állomások között merényletet követtek el. Az éjszaka sötétjében egy iparvontat vagonját helyezték a sínekre. A vonatvezető észrevette az akadályt és hirtelen fékezett, aminek következtében a vonat több kocsija kiskört, emberéletben nem esett kár, de a pályatest 20 méter hosszúságban megrongálódott, úgyhogy a forgalom több órán át szünetelni kényszerült a vonalon. A merénylők kézrekerítésére megindult a nyomozás.

Súlyos baleset érte Maiorescu Józsefet az aradi Victoria-bank vezérigazgatóját

A nagyváradi pályaudvaron szivrohamot kapott és eszméletlenül esett össze

Meglepetést keltő hír érkezett ma a kora reggeli órákban Aradra Nagyváradról. A hír, melyet az Aradi Közlöny nagyváradi tudósítója is a déli órákban megerősített, arról számolt be, hogy dr. Maiorescu Józsefet, a Banca Victoria központi vezérigazgatóját, Bihar megye volt prefektusát súlyos baleset érte csütörtökről péntekre virradó éjszaka a nagyváradi pályaudvaron.

Maiorescu József dr. a hét elején Kolozsvárra utazott, hogy résztvegyen az aradi Banca Victoria-központ képviselőtársaságában a Solidaritatea című román erdélyi és bánáti bankszindikátus igazgató-tanácsának ülésén. A politikai és bankvezér hosszú hetek fárasztó tárgya-

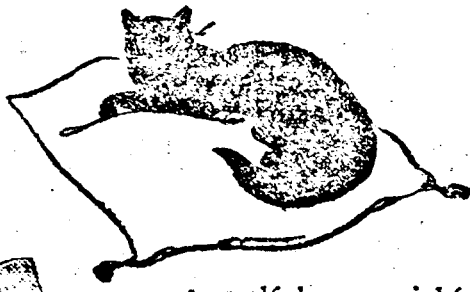
lásai után indult el a kimerítő utnak és a Solidaritatea igazgató-tanácsának ülése után azonnal vissza-indult Aradra. Utközben kiszállt Nagyváradon, hogy egy félnapot a nagyváradi Banca Victoria-írók ügymenetének felhívásig tartó szenteljen. Ennek végeztével, ahogy elhagyta az egykori Banca Bihoreana intézetének épületét, kocsit vett, amellyel a pályaudvarra hajtatott.

A bankvezért itt érte a súlyos baleset. Ugy látszik, az átél fáradalmak ekkor már erőt vehettek rajta, mert mielőtt még felszállhatott volna a késő esti órákban, az Arad felé induló vonatra, hirtelen a szívéhez kapott és összeesett. A zuhanásra természetesen nagy riadalom támadt a népes pályaudvaron, ahol

Orv első benyomásának
kedvezőnek kell lennie... a

"Chat Noir"

kölniviz illata hozzá-
segíti Önt ehhez!

A szalónban, a színházban — egy bálon — napról napra találkozik emberekkel, akiket azelőtt még nem ismert — akik azonban egy nap barátai lehetnek — sőt esetleg még annál is többek.

Az életben a siker a benyomástól függ, amelyet maga után hagy — attól a képtől, amelyet az emberek Önről alkotnak. Okos asszonyok tisztában vannak ezzel és évszázadok óta a parfüm segítségéhez fordulnak, hogy növeljék bájukat, hogy megjelenésüket vonzóbbá tegyék.

Szükség van egy új illatu kölnivizre, amely finoman nőies, amely összhangban áll a divattal, amely kihangsúlyoz minden nőiességet. Ezt a szükségletet elégíti ki Lady, amikor a „Chat Noir” kölnivizet, a hírneves Perle de Paris és Jockey Club méltó társát megteremtette.

Kérje ezt az új gyártmányt lepecsételt üvegcsében.

Eau de Cologne

JOCKEY CLUB
PERLE DE PARIS
ROUGE ET NOIR
PARISIENNE
CHAT NOIR

distillées
par Lady

azonnal kezelés alá vették és eszméletlenül állapotban kocsira téve a Rimanóczy-szállóba szállították. Itt részesült az első orvosi segélyben, amely hosszas fáradozás után eszméletére térítette. Az orvosi diagnózis megállapítása szerint dr. Maiorescu Józsefnek régi szivbaja vett újra erőt olyan aggasztó mértékben, amely szükségessé teszi számára a hosszabb orvosi ápolást és a feltétlen nyugalmat.

Dr. Maiorescu József felesége már a tegnap éjjelkor Belényesen értesült a férjét ért súlyos szivrohamról. Az uriaszony az első vonattal Nagyváradra sietett, hogy állandóan férje mellett legyen mindaddig, míg teljesen a váratlan nagy megrázkódtatáson. Az orvosok ugyancsak értesítették a bankvezér súlyos balesetéről a volt Banca Bihoreana-Victoria bank-írókat is, ahonnan a hivatalos értesítés az aradi központhoz a pénteki nap délelőtti folyamán megérkezett Albon igazgatóhoz, valamint egyik legközelebbi barátjához, dr. Pascutiu Silvius aradi közjegyzőhöz, aki közvetlen szomszédja is egyben a nagybeteg politikusnak. Dr. Maiorescu József súlyos állapotáról értesítést küldöttek Bucurestibe sógorának, dr. Pop János belügyi államtitárnak is, aki a pénteki nap folyamán több ízben érdeklődött a vezérigazgató állapota iránt. A Banca Victoria vezérigazgatójának balesete általános részvételt keltett Aradon.

Intelktuellek ostroma a budapesti fővámmhivatal ellen

Furesa tréfával akart bosszút állni, eddig még ismeretlen okból, egy titokzatos ismeretlen a budapesti fővámmhivatalon. Végigtelefonálta csütörtökön a magyar főváros összes szerkesztősegeit, melyeket annak közlésére kért fel, hogy a fővámmhivatal részére szellemi munkásokat keresnek. A telefonálás eredményeképpen pénteken százával ostromolták a fővámmhivatal kapuját: állástalan szellemi munkások rohanták meg *Szentiványi* tanácsost, aki nem tehetett mást, minthogy segítséget kért. A pénzügyőri gárdát vezényelték ki, hogy lecsendesítse a zugoló, munkát kérő intellektuellek tömegét. Alig, hogy szétszórták a boldondá tartott munkanélkülieket, hatvan taxi-sofiőr jelent meg a fővámmhivatal épülete előtt. Ezeket is az ismeretlen rendelte oda telefonon. Talán gondoskodni akart a felületelt szerencsétlen állástalanok hazaszállításáról? A titokzatos ismeretlen nagyon megjárhatta egyszer a vámmhivattal s most bosszút akart állni kelemetlenségéért. Bosszúja kegyetlen módon sült el mert nem a fővámmhivatalt találta, hanem száz és száz olyan emberen állott bosszút, akiknek úgy sem volt sok veszíteni valójuk s most egy reménnyel lettek szegényebbek.

— **Miklós herceg Párisban tartózkodik.** Bucarestből jelentik: Az egyik ma reggeli lap azt a hirt közölte, hogy Miklós királyi herceg szerdán reggel Bucarestbe érkezett. Egy másik lap kiegészíti ezt a hirt azzal, hogy Miklós herceg Bucarestin át egyenesen Balcicba utazott édesanyjához, Mária királynőhöz. Mindezeket a híreket a legüleitesebb helyen kategórikusan megcáfolják és rámutatnak arra, hogy a francia lapok mai száma közli, hogy Miklós herceg kedden és szerdán résztvevett egy párisi környéki autóversenyen, ahol második díjat nyert.

— **Megkötötték a magyar-osztrák kereskedelmi szerződést.** Budapestről jelentik: A magyar-osztrák kereskedelmi tárgyalások eredményeképp. november végéig tartó, új previzionális megállapodást kötöttek. A végleges megállapodás, hír szerint azért késik, mert magánoldalról új árucseretervet terjesztettek be, amely a Magyarországra irányuló osztrák ruzifaexportot nagy szerephez juttatná.

— **Tovább tart a csehszlovák kormányválság.** Prágából jelentik: A kormányalakítással megbízott Malypetr, aki a cseh agrárpárt megbízásából már hosszabb ideje folytatott kormányalakítási tárgyalásokat, a tárgyalások eredménytelensége miatt ma visszaadta megbízatását. Ilyenformán hivatalnok-kormány várható, minthogy a cseh agráriusok kitartanak Malypetr mellett, míg a többi párt nem képes kormányt alakítani.

Költözködéskor poloskamentesítsen LOVAS lakástisztító által, v. Illés-u. 111.

— **Átadták a forgalomnak Németország legnagyobb rádióadóját.** Lipséből jelentik: Diederában ma áadták át a forgalomnak a legnagyobb német rádióadó-állomást. Az új német nagydó 150 kilowattos energiával dolgozik.

— **Magyar versenyző nyerte a kassai maratoni futóversenyt.** Kassáról jelentik: Ma került kilencedszer lebonyolításra a maratoni futóverseny, melyet 57 induló közül a magyar Galambos nyert meg, 2 óra 43 perc és másodperc idővel. Második Brauch német, 20 óra 44 p. 15.3 mp., harmadik Bena cseh.

— **Bolivia vezért szerződött.** New-Yorkból jelentik: A bolíviai kormány elhatározta, hogy a Paraguay elleni hadműveletek vezetésére meghívja Kundt német tábornokot. Kundt két évvel ezelőtt Bolíviában volt és modernizálta a bolíviai hadsereget. Most töle remélik a bolíviaiak, hogy győzelemre fogja vezetni hadseregüket a paraguayak ellen.

— **Elkelt tolvaj.** Falcusan Simon szintyei munkás az árvíz alkalmával ellopta a lámpákat a község közelében lévő vasúti hídról. A bíróság ma tizenöt napi elzárásra ítélte a tolvajt.

Éles támadás Románia és Lengyelország ellen a francia parlamentben

Kommunista képviselő interpellációja a Kamarában --- „Nem lehet a térdrekenyszerített ellenfelet ebben a pozícióban tartani“

Párisból jelentik: A francia parlamentben ma délután kezdtek meg a leszerelési kérdéssel bejegyzett interpellációnak tárgyalását. *Chasseigne* kommunista képviselő élesen bírálja a francia leszerelési-bizottság munkáját és kikel a titkos diplomácia ellen. *Románia és Lengyelország* — mondja — *militarista ragadozók.* Az elnök a szónokot ezért a kijelentéséért rendrentasítja.

Léon Blum, a francia radikális szociálisták vezére a fegyverkezési egyenjogúság mellett tör lándzsát. A németek követelését e téren elvben jogosultnak mondja. *Nem lehet a háboruban térdrekenyszerített ellenfelet állandóan ebben a pozícióban tartani, a győztes államok is kötelezték magukat a leszerelésre és ezt követeli francia részről is.*

A konverziós törvény alkotmányossága felett november 3-ikán dönt a Legfelsőbb Semmitőszék

A mai tárgyalást a főügyész kérésére elhalasztották

Bucurestiből jelentik: Nagy érdeklődés előzte meg a semmitőszék tanácsának tegnapi teljes ülését, amelyen a *Creditul Rural*-nak a konverzió elleni panaszja ügyében kellett volna dönteni. A nagy érdeklődés oka az volt, hogy ez alkalommal a konverziós törvény alkotmányossága felett kellett volna dönteni a legfőbb bíróságnak. A tárgyalás megnyitása után a fő-

ügyész arra kérte a semmitőszéket, hogy a tárgyalást halassa el, mivel a *Mironescu-féle konverziós törvényt hivatalosan csak tegnap hirdették ki és így nem állott módjában a panasz tanulmányozása az új törvénnyel kapcsolatosan.* A semmitőszék elfogadta a főügyész előterjesztését és az újabb tárgyalást november 3-ra tűzte ki.

— **Uj tanítók Aradon és Aradmegyében.** A közoktatásügyi miniszter október elsejével a következő uj aradi és aradmegyei tanítókat nevezte ki: *Muntean Ioan* (Arad), *Von Ern Nadejdea* (Székudvar), *Perko Mária* (Vadászi.)

— **470 ezer magyar és 180 ezer román él Jugoszláviában.** Zágrábból jelentik: A jugoszláviai félhivatalos közli a Jugoszláv népszámlálás adatait, amelyekből kitűnik, hogy Jugoszláviában a kisebbségek a következő arányszámban élnek: 511 ezer német, 470 ezer magyar, 440 ezer albán, 180 ezer román, 150 ezer török. A többi nemzetek csak egészen elenyésző számban élnek az országban. Felekezet szerint a táblázat a következő: 5-6 millió ortodox, 4.8 millió katolikus, 1.4 mohamedán, 220 ezer evangélikus és 60 ezer zsidó.

— **Nyilatkozik Barbat rendőrkapitány a Bogdan-ügyben.** Barbat Coriolan gáji rendőrkapitány a Bogdan Gyula és a város között keletkezett konfliktus ügyében a következő közlésére kérte fel az Aradi Közlöny szerkesztősejét: — A Bogdan-ügyben nem jártam el önkényesen, mert a város hivatalos írásbeli feljelentésére akadályoztam meg a kéményseprési díjak inkasszállását. Ifj. Bogdan Gyulát senki sem tartóztatta le, csupán 4 óra hosszat kellett a gáji rendőrkapitányságon lennie a kihallgatások megejtése végett. Nem bántalmaztam ifj. Bogdan Gyulát, amire nézve írásbeli deklarációkkal rendelkezem. — Eddig a rendőrkapitány nyilatkozta. A meginduló vizsgálat fogja kideríteni tulajdonképpen mi történt a gáji rendőrségen.

— **Kéménytűz az aradi Vadászkiirt-szálloda épületében.** Ma este 7 óra tájban értesítették az aradi tűzoltóságot, hogy a Vadászkiirt-szálloda épületében kéménytűz keletkezett. A nagy „Robu“ tüzőkő-autó robogott ki a helyszínre, ahol a kéménytűz néhány perc alatt eloltották.

— **Az aradi központi rendőrség közli,** hogy a járművek, igavonó állatok, hámok, stb. rendszer évi katonai ellenőrzése elsején veszi kezdetét. Az első, második, harmadik, negyedik és ötödik kerületiek a volt vásártéren jelentkeznek, minden nap reggel nyolc órától kezdve. A gáji lakosok Gájban jelentkeznek, míg a mikaiakaiak Mikalakán.

— **Öngyilkosság Lippán.** Lippáról jelentik: Ma délelőtt értesítették a lippai rendőrséget, hogy *Riegler Rozália* 26 éves háztartásbeli alkalmazottat felakasztva, holtan találták, *Riegler Rozália* az egyik lippai uricsaládnál volt alkalmazásban. Az utóbbi időben többször hangoztatta, hogy megválna az élettől, mert vőlegénye elhagyta. Öngyilkossági szándékát ma azután végre is hajtotta. A rendőrség intézkedésére a holttestet beszállították a lippai kórház halottaskamrájába, ahol fel fogják boncolni.

— **Felmentettek egy sikkasztással vádolt bírót.** Sikkasztással vádolva állott ma az aradi törvényszék előtt *Varjas község* volt bírója, *Kosnitz Mihály* volt varjasi bírót azzal vádolták, hogy hivatali működése idején, a befolyt községi adókból 14 ezer lejt sikkasztott el. Az ügyben ma tartották meg a főtárgyalást, amelyen *Kosnitz* igazolta, hogy a hiány a be nem folyt adókból ered és ő tisztán és becsületesen kezelte a közvagyont. A bíróság a tanuvallomások alapján felmentette a volt községi bírót az ellene emelt vád alól.

— **Letartóztattak Kisjenőn egy csecsemőgyilkos anyát.** Kisjenőről jelentik: A kisjenői csendőrség egy feljelentés folytán letartóztatta egy ismert kisjenői iparos leányát, akit azzal vádoltak, hogy újszülött csecsemőjét elásta. A feljelentés megtörténte után a csendőrség nyomban bevezette a nyomozást, házkutatást tartottak a leány szüleinek házában és a kerben elásva megtalálták a csecsemő holttestét.

— **Az aradi hadkiegészítő parancsnokság közli,** hogy a katonai könyvecskék szokásos ellenőrzése november elsején veszi kezdetét és december 31-ig tart. Aradvárosban a katonai könyvek látatamozása a központi rendőrségen történik, naponta délelőtt 7—12 és délután 2—7 óra között, a vasár- és ünnepnapi kivételével. A központi rendőrségen történő ellenőrzés december 17-ig tart és ettől a dátumtól fogva a könyvecskék látatamozása végett az érdekelteknek a Várban levő *Cercul de Recrutare*-n kell megjelenniük. Az idén az 1905—1929-es korosztály tartozik jelentkezni, vagyis azok, akik 1883—1907-ben születtek. A katonai könyvecskék látatamozásánál mindenki személyesen köteles megjelenni. A megyében az ellenőrzés, illetve a jelentkezés idejét a községi hatóságok fogják tudatni az érdekeltekkel.

— **Az aradi rendőrség felhívja Jancu Róbert magántisztviselőt,** hogy a saját érdekében jelentkezzen mielőtt az aradi rendőrség 14-es számú szobájában, *Faur* komiszárnál.

— **Kommunista bányász az aradi ügyvédség fogházában.** Körülbelül egy éve ül vizsgálati fogságban *Abrudean Vasil* monostriai bányász, akit kommunista agitáció és államellenes izgatás miatt tartóztattak le. Az aradi törvényszék második szekciója mára tűzte ki a kommunista bányász ügyének tárgyalását. A tanuk távolléte miatt azonban nem tarthatták meg a főtárgyalást, amelyet december 13-ikára halasztottak. *Abrudean* azonban továbbra is vizsgálati fogságban marad miután veszélyes államellenes propagandája miatt a bíróság elutasította szabadlábra helyezési kérelmét.

SPORT KÖZLÖNY

A vasárnapi mérkőzésre összeállították Blaskovits a center, Barbu a balösszekötő — Sikert az összeállítás — a Gloria csapatát

A szerdai mérkőzés, valamint a pénteki tréning alapján a Gloria vezetősége összeállította a vasárnap szereplő csapatot. A vezetőségnek nehéz dolga volt, mert sok egyforma képességű kiváló játékosal rendelkezik, de a legjobb tizenegy kiválasztása sikerült.

Általános megnyugvást keltett a Gloria-körökben, hogy Blaskovits kapta ismét a dirigens szerepét. Ez a megoldás önként adódott, mert a kiváló tudású játékos most különösképpen nagy formában van. A csapat a következő: *Bugarin—Husztik, Albu—Szabó, Pécskán, Neteda—Igna, Dobra, Blaskovits, Barbu, Mercea.*

A tervezett csapat ez, de nem lehetetlen, hogy ez az összetétel változást fog szenvedni, ami nagyon a talajtól függ, ugyanis ha a pálya sáros, vagy a masszívabb játékosok kerülnek előtérbe. Az összeállítás — mint azt már előjáróban leszögeztük — jó. Sem a védelem, sem a halvesor összetétele körül vita nem lehetett,

mert ez a két rész összeállítása standard. A csatárlánc ilyen megoldása is kitűnő. Biztos, hogy Blaskovits sokat fog lendíteni a támadó kvintett áttörő erején. Ha talán még sem lenne kellőképpen a játék, úgy Blaskovits helyet cserél összekötőjével, Barbuval.

A Ripensia összeállítása még ismeretlen, de egy biztos, hogy a temesvári profik nagy-szerű csapatot állítanak a sorompóhoz. A védelem valószínűleg a következő lesz: *Babin—Bürger, Hoksári.* A kapus bécsi származású, jelenleg jobb mint Zombori. A hátvédek kiváló játéka ismeretes, itt a jobbik játékos Bürger, aki az ország elismerten legnagyobb tudású hátvédje. A halvesor közepén Kotormány áll, aki szintén klasszikus tudású játékos. Mellette Hrehus és a második oldalon Moravetz áll. A csatársor összetétele bizonytalan. A keret: *Beke, Schwartz, Dobay, Lakatos, Bindea és Ciolac.* Az érdeklődés nagy a vasárnapi mérkőzés iránt.

Döntetlenül játszott a magyar válogatott Triesztben

MAGYAR B. VÁLOGATOTT—ÉSZAK-OLASZORSZÁG 3:3 (2:2)

Triesztből jelentik: A magyar B. válogatott hosszú utazás után megérkezett Triesztbe és itt 3:3 arányú döntetlen eredményt ért el az észak-olasz válogatott ellen. A magyarok a következő összeállításban vették fel a küzdelmet:

Horn—Kárpáti II., Szemere—Laky, Lutz, Belcsik—Markos, Cseh, Jakabe, Teleki, Titkos.

Nagy magyar ostrommal indul a játék, a magyar válogatott nagyszerűen játszik. Támadástámadásra halmoz és ennek eredménye Teleki, Cseh és Titkos által rugott gólok. A szünet után a magyarok visszaestek és nem tudták megakadályozni, hogy az olaszok döntetlenné tegyék a mérkőzést.

O Anglia—Uruguay válogatott mérkőzés megrendezését tervezik 1933. februárjára.

O Kárpáti II. nélkül utazott Olaszországba a B. válogatott, a budaiak kiváló játékosai félreértésből kifolyólag maradt le, de máris a többiek után utazott.

O Nagyszerűen játszott a magyar válogatott. Budapestről jelentik: A magyar válogatott a tréning-mérkőzés után 4:0 arányban győzte le a MTK-t. A válogatott megnyugtatóan mozgott, úgy, hogy a németek elleni mérkőzésen biztos győzelmet várnak.

O Négy csapat egyforma pontarányban áll az osztrák profibajnokság élén. A sorrend: 1. Rapid 10 (17:10). 2. Austria 10 (15:9). 3. Vienna 10 (13:9). 4. WSC (20:17). 5. WAC, 6. Admira 7. Hakoah. 8. Nicholson. 9. FAC, 10. Libertas. 11. Wacker. 12. BAC.

O A Ferencvárost Mexikóba várják. Budapestről jelentik: A magyar fővárosban járt Knöpfer Imre, akinek Mexikó Cityben van praktikája. A magyar származású sportember kijelentette, hogy egy ottani villamostársaság mexikói turára akarja vinni a Ferencvárost és öt mérkőzésért 15 ezer dollárt garantálnak.

O Győzött az UTE. Az amatőr-bajnokság során az UTE 4:0 arányban vert rá a VI. ker. FC. csapatára.

O Bécsben játszik az amatőr Törekvés. A magyar amatőr-bajnokságban előkelő szerepet játszó Törekvés vasárnap Bécsben a Rapid ellen játszik. A pesti amatőrök legjobb játékosukat, a válogatottban szereplő Dérit nélkülözik.

O Szigorú ítélet. A budapesti „Felten” Kapitány nevű játékos, mérkőzés után inzultálta a bírót, mert az kiállította. A szövetség örökre eltiltotta a futballozástól a renitens játékost.

Házkezelést

vállal budapesti bérházaknál budapesti

háztulajdonos építésmérnök

mindenben nagy gyakorlattal — Ajánlatok „Garancia” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába. 3605

Oriási meglepetésre, vereséget szenvedett az olasz válogatott Prágában

CSEHSZLOVÁKIA—OLASZORSZÁG 2:1 (1:0)

Prágából jelentik: Hosszu huza-vona után párizs hangulat közepette játszották le a cseh—olasz válogatott mérkőzést és

a meccset óriási meglepetésre a favorit olaszok elvesztették.

A csehek most visszaeső formában vannak, míg az olaszok az utóbbi években nagyszerűen szerepeltek, annál feltűnőbb ez a nem várt vereség. — Az utolsó mérkőzés megrögzítette a táblázatot, amely a következő: 1. Ausztria. 2. Olaszország. 3. Magyarország. 4. Csehszlovákia. 5. Svájc

O Dudást megoperálták. A kiváló válogatott hátvédet, Dudást megoperálták. Az újpesti játékos már jól érzi magát.

O Egyiptomi turán a magyar tenniszcsapat. A MOLSZ befejezte tárgyalásait, eszerint a válogatott egyiptomi turát fog lebonyolítani.

O Magyarország szabadstílusú birkózóbajnoka. Légsúly: Aranyi (MTE). — Pehelysúly: Tóth (UTE). — Könnyűsúly: Tasnádi (MAC). — Kisközépsúly: Próka (UTE). — Nagyközépsúly: Maróthi (Törekvés). — Kisközépsúly: Barbarits (B. Vasas). — Nehézsúly: Vargha (BESZKART).

O Wales—Skótország 5:2. A Nagybritánia-bajnokság első mérkőzése óriási meglepetéssel, a skót futball-művészek vereségével végződött. A bajnokság favoritja ezzel az angolokkal szemben, Wales lett.

O Változások a magyar amatőr-válogatott csapatban. A magyar amatőr-válogatott-csapatban változások történtek, ugyanis az aradi származású Mágori lobos mandulagyulladásban megbetegedett, így helyette Lehner lesz a hátvéd. A szélső helyét az FTC Keménye foglalja el.

Dr. Nagy Sándor és neje szül. Dózsa Ilona, valamint fiuk: László mély fájdalommal jelentik, hogy drága leányuk, illetve testvére

ERZSIKE

f. hó 28-án elhunyt.

Temetése f. hó 30-án d. e. 11 órakor lesz a Bulev. Regele Ferdinand 22. sz. a. gyászházból.

Minden külön értesítés helyett.

Részvéltalogatások szives mellőzését kérjük.

Arad, 1932. október hó.

Özv. dr. Dózsa Sámuelné,
nagyanya.

Dózsa László,
Dózsa Agnes,
Dr. Radó György,
Nagy Pál,
Nagy György,
Nagy Agica,
unokatestvérei.

Özv. dr. Hajnal Fülöpné,
Özv. dr. Dózsa Imréné,
Dr. Radó Lajos,
Nagy Ferenc és neje,
Dr. Nagy Béla és neje,
Özv. Markovits Edéné,
nagyónjai és nagybátyjai.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A Nemzeti Bank fizetteti ki a konverziós pénzüintézeteknél lévő betéteket

Szentesítették és kihirdették az új konverziós törvényt — A kisebb falusi bankok megszűnnek —

A konverzió módosításáról szóló törvény végre tegnap megjelent a hivatalos lapban, de a végrehajtási utasítás még nem látott napvilágot, már pedig enélkül a törvény nem alkalmazható. Bizonyára a végrehajtási utasítás fogja tartalmazni a Banca Nationala számára adandó felhatalmazást is, amelynek alapján a konverzió alá eső pénzüintézetek a betéteket kifizetik. Az új törvény szövege kissé homályos ugyan, azonban világosan kivehető az a helyes tendenciája, hogy az Argetolau-féle kártékony törvényt egyszersmindkorra kitörölje a román törvénytárból és ezzel visszaállítsa a normális hitelviszonyokat s az ország rendes gazdasági vérkeringését.

A törvény megadja a lehetőséget a mezőgazdasági adósoknak, hogy másfél év alatt egyezséget kössenek és ezáltal megszabaduljanak azoktól a súlyos következményektől, amelyek rájuk fognak nehezedni, amíg elmulasztották eleget tenni fizetési kötelezettségeiknek. Számítalan olyan adós van, aki betétjét kivette a pénzüintézetekből, pedig erre nem volt nagy szüksége, de adósságait nem rendezte és élvezte a konverzió előnyeit. Ezt a védelmet az új törvény megszünteti és még évi 4 százalékos kamat megfizetésére is kötelezi az adóst. A pénzüintézetekre vonatkozólag úgy intézkedik, hogy a konverzió védelmét azok vehetik igénybe, melyeknek kihitelezési összegei legalább 30 százalékban mezőgazdasággal foglalkozó adósoknál vannak. *E pénzüintézetek a Banca Nationala által szabályozandó módon fizethetik vissza a betéteket.* Még nem tudható, hogy a Banca Nationala miképpen osztja be a betétkifizetéseket, mert a pénzügyminiszterium erről mostanáig nem intézkedett.

Pénzüintézetek körében két metódust tartanak akceptabilisnek. Az egyik szerint a konverzió alá eső bankok a befolyó befizetések, inkasszók arányában teljesítik a betétfizetéseket és pedig mindenkinek egyenlő mértékben.

A másik megoldás az lenne, hogy a Banca Nationala az egyéni elbírálás alapján, a tényleges szükségnek megfelelően rendelné el a betétkifizetést, tehát esetenként bírálma el, hogy kik és milyen összeget kaphatnak ki a betéteikből. Ez utóbbi megoldást azonban nem tartják keresztülvihetőnek.

Itt említjük meg, hogy az Erdélyi Bankszindikátusban tömörült intézetek tegnapelőtt Kolozsváron értekezletet tartottak, amelyen aradi résztvevők is megjelentek. A pénzüintézetek vezetői lehangoltan konstatálták, hogy a kis vidéki intézetek az eléggé el nem ítélt múlt évi konverziós törvény miatt kénytelenek lesznek működésüket beszüntetni. Ugyanis tőkéiket felélték, mert a gazdákörök továbbra sem tesznek eleget fizetési kötelezettségeiknek.

Ugyancsak a napokban tartották gyűlést Kolozsváron a „Solidaretatea” név alatt egyesült erdélyi román bankok is. A tanácskozás rendkívül viharos volt, a felszólalók erőlesen állást foglaltak az új konverziós törvény ellen. A felszólalók között volt Vlad Aurel is, aki megismételte a képviselőházban már elhangzott támadását a törvény és a kormány ellen.

Visszaéléseket leplezett le a pénzügyminiszter az adókompenzációk körül — Csak az vállalja be az állami utalványokat, akinek nevére az utalványozás történt

Felfüggesztették az adókompenzációt

Bucurestiből jelentik: Néhány nappal ezelőtt tudomására jutott Madgearu pénzügyminiszternek, hogy az utóbbi időben több visszaélés történt az adókompenzációk körül. Éppen ezért a pénzügyminiszter elrendelte az adókompenzáció felfüggesztését és azt, hogy a jövőben mindazok, akiknek nevére kiutalást állítottak ki, csak személyesen vehessék fel a kiutalt pénzt. A jelentkezés alkalmával személyazonosságukat okmányokkal tartoznak igazolni. A pénzügyminiszter ezt a rendeletét megküldötte az összes pénzügyigazgatóságoknak,

= Ujabb husz vagon vetőmag az aradmegyei gazdáknak. Aradmegye vezetőségét intenzíven foglalkoztatja a károsult gazdák vetőmaggal való ellátásának ezerféle gyakorlati problémája. Amint az Aradi Közlöny számos ízben már megírta, dr. Lázár Ágoston megyei prefektus, Birtolon Aurel aradi képviselő és Pop C. István kamarai elnök ismételt intervenciójára, a mai napig harminchat vagon vetőmag-segélyt osztott ki a sebesi, a borosjenői, a halmágyi és a pécskai járás árvizkárosult gazdái között. Ez a mennyiség azonban nem bizonyult elégségesnek és ezért újabb intervenciók történtek a földművelésügyi minisztériumban, hogy azok az aradmegyei vidékek is vetőmaghoz juthassanak, amelyek számára az első kiosztási széria alkalmával már nem jutott. A legújabb intervenciók, — mint értesülünk, — újabb sikerrel jártak. Dr. Lázár Ágoston megyei prefektus a mai napon értesítést kapott arról, hogy újabb

igaz az aradinak is. Az Aradra megérkezett rendelkezés részletesen tartalmazza azokat a módosításokat amelyeket a pénzügyi hatóságok mindenkor kötelesek a legszigorúbban szem előtt tartani.

Madgearu pénzügyminiszter a napokban készült el azoknak az elveknek lefektetésével, amelyek szerint az új költségvetést összeállítani kívánja. A legközelebbi minisztertanácsban a pénzügyminiszter ismertetni fogja ezeket az elveket és felkéri majd a kormány tagjait, hogy a legsürgősebben állítsák össze költségvetésüket.

husz vagon elsőrendű minőségű vetőmagot biztosított Aradmegye többi járásának árvizkárosult gazdái számára.

= A nemzeti takarékpénztár és postai csekkintézet megalkotása. A hivatalos lap legutóbbi száma közli a nemzeti takarékpénztárak és postai csekkintézetek megszervezéséről szóló törvényt. A postai takarékpénztár háromféle pénzügyi műveletet végez: betéteket fogad el, folyószámlát nyit, átutalásokat végez és állami letéteket kezel. A betétek összege minimálisan 50 lej, maximuma pedig 300.000 lej. A működési szabályzat egyik pontja szerint a postakincstárnak joga van állami értékeket vásárolni azon a betéten, amelyet a betétkönyv tulajdonosa egy év alatt nem vesz ki, illetve nem forgatja meg. Különös, hogy a betétek kivételül is korlátokhoz köti a postatakarék szabályzata, mert csak bizonyos időközökben engedi meg a kivétel, a kamatokat évenként állapítja meg. Ezekből konstatálható, hogy az új intézmény működése rendkívül nehézkes.

Munkaalakalom helyett — kényszerfoglalkoztatás

Az állam bele akar avatkozni abba, hogy a kereskedelmi és iparvállalatok mikor bocsáthassák el alkalmazottaikat

Egész Európában eddig példa nélkül álló törvényt módosított végzett a bucaresti-i parlament, amely az „ipari és kereskedelmi munkaügyi konfliktusok szabályozásáról” szóló törvényt néhány héttel ezelőtt olyan zajtalanul reformálta, hogy az érdekeltek észre sem vették annak rendkívül súlyos tendenciáját és csak most, a törvény megjelenése után tüntek fel annak az összes ipari és kereskedelmi vállalatokra nehezedő rendelkezései. A folyton fokozódó munkanélküliséget a képviselőház és a szenátus nem a munkaalakalmak megteremtésével, nem a gazdasági helyzet megjavításával véli megszüntethetni, hanem arra akarja kötelezni a munkaadókat, hogy még akkor is tartassák és fizessék alkalmazottaikat, ha nem bírák őket foglalkoztatni. Az említett törvény néhány szakaszát ugyanis úgy módosította a parlament, hogy a munkaügyi állandó tanács javaslatára alapján

a munkaügyi felügyelőség rendszabályokat fogantathat a vállalat alkalmazottainak elbocsátása tekintetében, ha pedig a munkanélküliség nagyobb arányokat öltetne, úgy elrendelheti, hogy az alkalmazottak egy-egy vállalatnál felváltott rendszerrel dolgozhassanak.

Ez az intézkedés a munkaadó cselekvési szabadságát korlátozza, mert alkalmazottainak foglalkoztatását a munkaügyi felügyelőség jogkörébe utalja. Megnyugtatóan közölhetjük, hogy ez a törvényt módosítás nem lépett hatályba és valószínűleg nem is fog átmenni az életbe és csupán keretül szolgál egy esetleg elrendelendő intézkedésnek. Az aradi kereskedelmi és ipari szakkörök élénken foglalkoztatja a reális ismereteket nélkülöző eme törvényt módosítás és annak hatálytalansága végett a kereskedelmi és ipari érdekképviselők bizonyára akcióba lépnek.

= SÜLYOSBITJÁK A HATÁRVIZSGÁLATOT A LEJ-CSEMPÉSZÉK MIATT. A Nemzeti Banknak tudomására jutott, hogy az utóbbi napokban igen sok lej csempészték ki az országból. Ennek megakadályozása végett, információink szerint, el fogják rendelni a kiutazásnál a határvizsgálat szigorítását, olyképpen, hogy a vámvizsgálat a Banca Nationala közvegeinek jelenlétében történjen. Mivel a lej csempésztést az 5000 lejes bankjegyek forgalomba hozatala nagyon megkönnyíti, ezeket kivonják a forgalomból és a most kiadott rendelkezés szerint, december 15-én tul az 5000 lejes papírpénzt senki sem köteles elfogadni.

= Emelik a szeszárakat. Bucurestiből jelentik: A monopol igazgatósága által a gyáros-tól megvásárolandó borból és gabonából készülő szesz árát a napokban, de lehetséges, hogy még a holnapi nap folyamán végleg megállapítják. Ezzel kapcsolatosan olyan hírek terjedtek el, hogy a szesz eladási árát feltétlenül emelik. A monopol ezt az áremelést állítólag azzal indokolja, hogy ő is kénytelen a mai viszonyok között sokkal magasabb árat fizetni a gyárosnak és így teljesen indokolt a szesz árának a felemelése.

= A mai hetiplac árai: Tojás darabja 40—150, kövér liba párja 200—370, sovány liba párja 100—160, kövér kacsa párja 90—170, sovány kacsa párja 50—80, csirke párja 20—90, tyúk nagyság szerint 60—90, tehénturó kilogrammja 8—10, vaj 60—80, tej literje 4—5, tejföl 20—25, keltáposzta 2—3, bab 6—7, hagyma 3—4, fokhagyma 10—12, körte 8—14, savanyu káposzta 5—6, zöldpaprika darabja 1 lej. Terményárak: Buza q. 600—645, árpa 300—330, zab 280, tengeri 150—165.

A szerkesztésért

STAUBER ISTVAN

felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk, Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ALKALMAZÁS.

Ségai kertembe

megbízható házaspár lakót keresek, ak. a kertre is felvigyáz s kezel. Jelentkezni vasárnap 10 és 12 óra között özv. Boros Béniánél, Bdul Carol 51.

LAKÁS.

NÉGYSZOBAS modern lakás, november elsejére kiadó. Hall, parkett, fűrdőszoba, villanycsillárokkal, v. Batthyány-ucca 29. szám. 3708

MAGASFÖLD-ZINTES 3 szobás lakás 1400 lejért azonnal és több szobaterőn lakások v. Munkácsi Mihály-ucca 5. sz. alatt kiadó. 3709

Str. Bucur (Eötvös-u.)-ban

udvari 2 szoba, fűrdőszoba, melékheiyi-éggel azonnal kiadó: **Muzsai-féle ruházlet.**

3-4 SZOBAS, elő- és fűrdőszobás, parkettás lakások novemberre kiadók. Str. Cosbuc (Wesselényi-ucca) 1.

EGY-KET és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: az Aradi Közlöny fiókiadó-lában, a Minorita templommal szemben.

KERTRENYILÓ csinosan burkozott tiszta szoba a város központjában, nagyon olcsón kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 400

EGYSZOBAS, konyhás lakás 16táren kiadó. Cim az Aradi Közlöny fiókiadó-lában, a Minorita templommal szemben.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

TELJESEN JO ALLAPOTBAN LEVŐ finom férfi tölíkat, szilzkingallerral, alacsonytermetre szabva, 1500 lejért eladó. Cim megtudható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3651

BLADO Porcellán fali mosdó, telepes rádió, márvány oszlop, nagy üst, összecsuksukható asztal, női ruhák, kabátok, cipők, fehérnemű, estélyi ruha és cipő stb. Megtekinthető d. u. 2-4 lg. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3544

FIGYELEM! Az előrehaladott idény miatt most gondoskodjon **gummi-bocskor-szükségletéről.** Fekete és sárga színben, a legkiválóbb anyagból előállítva, rendkívül olcsó árak mellett, közvetlenül az **„UZINELE DE CAUCIUC REVAL“** cégnél **Bucuresti, Str. Echinoxului 31.** Keresünk garanciaképes, megbízható szervező-képviselőket.

CZERNOCZKY MIHALY cipészüzletében

Str. Eminescu 22. (Deák F.-u.) — „Merkur“ könyveskőre is alanti árban vásárolhat: **Téli idényre** erős anyagból készült **női cipőt 250.— Lejért.** Férfi magascipőt 280, 340, 380, 420, 480 L. Férfi barna fol cipőt 340, 380, 420, 450 L. Gyermokecipők erős anyagból készült legolcsóbb árban, salát készítmény. 3613

NUTRIA (férfi) bunda sürgősen olcsón eladó. Comissio, Bdul Reg. Maria 9. szám. 3210

IROGÉP-asztalt használtat, jóállapotban keresünk megvételre. Telefon: 6-40. 3713

KATONA NANDOR festmény! **NAGY OCASIO** női bundák és bundabélésekben, kis és nagy Singer-varrógép. Schoberl-ágy, új Protos poraszívógép, japán-, szonai- és különböző majolika vázák, komplett valódi meiseni és Alt Wien étkező-szervizek, fali vitrinek, álló villanylámpák, festmények, alpaca és ezüst evőeszközök, rézágak, keleti perzsa- és szmirnaszőnyegek, gyári szőnyegek, szobaberendezések és külön butoradarabok, aranyozott konsol tükörök, antik szekrények, régi toatett tükörök, stb. eladók: **Salgóné** bizományi üzlete, Str. Horia 1, (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

HASZNALT, de jó állapotban levő vizvezeték kiöntő-kagyló, megvételre keresetők. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalában kérek.

ÚJ ÜZLETBRENDEZÉS jutányos Aron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., ház mesternél.

IRON-féle oroszhal

minősége, tartalmassága legelső helyen áll, mindenütt kapható. Gyárhelyiség: Bulev. Reg. Ferdinand 11., Pollák-ház.)

SÜRGŐSEN keresek Biberet-sál bos, férfi és női bundákat, kisebb-nagyobb keleti és helyb. készített perzsa-szőnyegeket, velencei tükört, ezüst evőeszköz és ezüst dísztárgyakat, kisebb-nagyobb keleti és helyb. készített perzsa-szőnyegeket, velencei tükört, ezüst evőeszköz és ezüst dísztárgyakat, márkás porcellánokat, ékszereket egész szobaberendezéseket, ezüst bu torokat, arany loszoroikat, gyári szőnyegeket, seylon és seylonterítőket, store függöny dísztárgyakat, stb. **SALGÓNE** bizományi üzlet Str. Horia 1. (Széchenyi ucca). Neuman-palota. 1000

G I F T F K

ÜZLETHELYISÉG a v. Szabadság-tér sarkánál, azonnalra kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Készpénzért

megvesszük bútorait, ezüstjét, antik tárgyait, szőnyegét, varrógépeket stb. stb. **Eladó olcsón** Lengyel-féle teli háló, konyhaberendezés, Singer varrógép, festmények stb. stb. **COMISIO** bizományi üzlet Bulev. Reg. Maria 9. — A velünk összekötötésben álló temesvári zálogház 24 százalékkal melletti folyóit kölcsönöket arany és ezüst tárgyakra, ékszerekre, valódi szőnyegekre, irogépekre, stb. úgy, hogy ilyen tárgyaknak a zálogházba való eljuttatására megbízásokat ismételtelen elfogadunk.

RÁDIÓ KÖZLÖNY

Rovatvezető: **Sztolár Jenő**

Hullámok világa

A rádió hullámai másodpercenként 300.000 kilométer sebességgel terjednek tova a térben; ezt a tételt mindnyájan ismerjük, de gondolt-e valaki rá, hogy mit is jelent ez valóban? Mennyi ez a 300.000 kilométer? Ha így foglalkozni kezdünk egy kissé a dologgal, akkor látjuk, mennyire nincs fogalmunk róla. Az óránként 100 kilométer sebességgel rohanó autónak 3000 órára volna szüksége, hogy ezt a távot befussa. A rádióhullámok meg egy másodperc alatt a földet 7 és félszer kerülük meg.

Nem csoda, hogy a rádióhullámok terjedésével összefüggő fogalmak is nehezen foghatók fel. Itt van például a rezgésszám. A rádióhullámok rezgésszáma rendkívül nagy határok között változhat; tudjuk azt, hogy a rezgésszámmal elosztva a terjedési sebességet, a hullám hosszát kapjuk; van rádióhullám 20 kilométeres és van 5 milliméteres. Az elsőre hangolt rezgőkörben az elektronok másodpercenként „csak” 15.000-szer rohannak ide-oda, de az utóbbi esetben rezgésük már 6.000.000.000!! lesz egy másodperc alatt.

Amilyen beláthatatlan az elektronok sebessége, még bámulatosabb, ha számba vesszük az elektronok méreteit. Ha feltételezzük, hogy az elektron gömbalaku, akkor átmérője az eddigi mérések szerint 4×10^{-12} mm. Hogy ez mit jelent, azt e számok után nem bírjuk megérteni, de talán segíthet ebben egy kissé az, ha meggondoljuk, hogy 3×10^8 elektron szükséges ahhoz, hogy kitöltsön egy köbmilliméter területet. Az annyit jelent, hogy 30.000 kvintilió elektron fér egy köbmilliméterbe.

A hullámok terjedési sebességének megítélésére ismét a világűr méreteihez fordulunk. A rádióhullám óriási sebessége itt mindjárt sokkal lassubbnak látszik, ha meggondoljuk, hogy a napból kiinduló rádióhullámnak arra, hogy a 4500 millió kilométerre fekvő Neptunba érjen, 15.000 másodpercre, azaz körülbelül 4.1 órára van szüksége, pedig ez csak egy kis része az általunk ismert világnak.

Az elektromos zavarok kötelező elhárításáról rendelés jelent meg. Reméljük, hogy az illetékesek rövidesen érvényt is szereznek a rendelkezésnek s így az annyira óhajtott -tiszta éter: a városi rádiók is élvezhetik.

Budapest II. 840 méteres hullámhosszon dolgozik. A magyarvári relé állomás üzembe helyezése következtében, a 210 méteren működő Budapest II. hullámhosszát 840 méterre, vagyis a távirati iroda hullámhosszára tették át. Így most a hosszuhullámra is kapcsolható készüléktulajdonosok 840 méteren vehetik Budapest II. műsorát. Sajnos, az állomás annyira gyenge, hogy itt Aradon nem igen lehet élvezhető vételt elérni.

A leipzig-i óriásadó még mindig nem működik. Állítólag üzembe helyezése azért késik, mert az adócsövek szállítás közben megsérültek s ezeket a hatalmas csöveket nem lehet csak úgy egyszerűen raktárról pótolni. Az állomás körülbelül 150 kw. energiával, 389.6 m.-en fog dolgozni.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

SZOMBAT, OKTÓBER 29.

Bucuresti. 13. Gramofon- 14. Gramofon. 18. Sibiceanu-zenekar. 20.40. Gramofon. 21. Szinnü. 21.30. Debussy: Fuvola, mélyhegedű és hárfatrió. 22. Vendégloji zene. — **Budapest I.** 10.15. Az államrendőrség zenekarának hangversenye. 1. Déli hangszó. 1.05. A rádió házikvintettjének hangversenye. 5. A „Rádió Élet” gyermekjátékszórórája. 6. Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye. 7. Rádióamatőr-posta. 7.30. His Master's Voice gramofonhangverseny. 8.30. A rádió külügyi négyedőrája. 8.45. A Budapesti Hangverseny Zenekar hangversenye. Majd: Aradi Farkas Sándor és cigányzenekarának hangversenye a Bodó-kávéházból. 12.15. Erdélyi Patat Leó jazz- és szalonzenekarának hangversenye a Gellért-szállóból. **Budapest II.** 7-7.30. Homocord gramofonhangverseny. — **Bécs.** 12.30. Schik-zenekar. 14.45. Müller Mária gramofonlemez. 15.15. Rheinberger: Zongora- és kúrtsonáta. 17.45. Mandolin zene. 18.55. Römisch-zenekar szórakoztató zenéje. 20.35. Bärzene. 21.15. Brockmeier hangjátéka. 23.30. Geisser-zenekar. — **Belgrád.** 12. Gramofon, 13.05. Rádió-

zenekar. 17. Kivánság-hangverseny. 18. Rádiózenekar. Szláv zeneszerzők művei. 21. Opera a zág-rábi Nemzeti Színházból. Utána: Táncczene. Berlin. 17. Fuvószene. 19.3. Szórakoztató zene. 20.10. Szórakoztató zene. 21. Szimfonikus hangverseny. 22.15. Vidám est. Utána: Táncczene. — **Heilsberg.** 17. Szórakoztató zene. 21.05. Tarka-est. Utána: Táncczene Berlinből. — **Langenberg.** 18. Szórakoztató zene. 21.35. Zenei egyveleg. 23.45. Esti zene. Utána: Jazz. — **Milano.** 18. Jazz. Triest zenekari hangverseny. 20.30. Gramofon. 21.30. Verdi: Aida. **Prága.** 7.15. Zenés ébresztő. 12. Gramofon. 13.10. Gramofon. 18.50. Gramofon. 20.20. Katonazene. 21.20. Waltner-est.

VASÁRNAP, OKTÓBER 30.

Bucuresti. 11.45: Karének. 12: Rendőzenekar. Szórakoztató zene. 13. Gramofon. 18: Marcu-zenekar: könnyű és román zene. 20:40: Gramofon. 21: Lehár: Frasquitta című operettje. — **Budapest I.** 10: Hírek. 11: Róm. kath. istentisztelet. 12.15: Görög-kaholikus istentisztelet. — **Majd:** Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 3: Polydor-Brunswick gramofonhangverseny. 3.45: 1. Dr. Horn J.: „Takarékosság és boldogulás”. 5.15: Zenedelután Strauss Richard tiszteletére a Hubay-palotában. Közreműködik Strauss Richard, Hubay Jenő. 6.30: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye. 7.30: Előadás a stúdióból. „Rozmaring”. Hangjáték 3 részben. 1. rész után: sporteredmények. 9.30: A bécsi rádióállomás műsorának közvetítése. Részletek Kálmán Imre műveiből. Karnagy Josef Holzer. Utána kb. 11: Pontos időjelzés, sporteredmények. Majd: Berend Endre szalon- és jazz-zenekarának, valamint Horváth Gyula cigányzenekarának hangversenye. — **Budapest II.** 4-4.45: Odeon gramofonhangverseny. — **Bécs.** 8.35: Ébresztő. 9: Reggeli hangverseny. 10.35: A bécsi szimfonikusok. 20.20: A szimfonikusok szórakoztató zenéje. 16.45: Lafite Károly szerzeményei. Zongorán kísér a szerző. 18.15: Dostal-zenekar. 21: Népdalok és dalok népies modorban. 21.30: Operett-részletek. 21.45: Daljáték. 23.45: Gertruders jazz- és táncczene. — **Belgrád.** 12: Gramofon. 17: Rendőzenekar. 20: Weber: Klarinét és zongora-trio. 20.30: Operett-részletek. 21.45: Daljáték. 23.45: Vendégloji zene. — **Breslau.** 17: Katonazene. 20.25: Hegedűv. 21: A reformáció jelentősége. — **Katowice.** 17.45: Varsó. 19.55: Gramofon. 23.10: Táncczene. Egyébként Varsó.